

Rīgas Stradiņa universitāte  
Juridiskā fakultāte  
Akadēmiskā bakalaura studiju programma  
„Tiesību zinātne”

BAKALaura DARBS

**POLICIJAS DARBINIEKA PERSONAS DATU APSTRĀDES  
UN IZPLATĪŠANAS ROBEŽAS**

Darba autors:  
Aleksandrs Fomins  
Studenta apliecības Nr. 20-049053

Darba vadītājs:  
Dr.iur. Ēriks Treļš

Rīga 2023

## **Anotācija**

Pētnieciskā darba nosaukums: Policijas darbinieka personas datu apstrādes un izplatīšanas robežas.

Pētījuma aktualitāte: likuma “Par policiju” 22. panta pirmās daļas 3. un 4. teikums paredz to, ka valsts policijas darbinieku aizsargā valsts, taču policijas darbiniekam jāvelta brīvais laiks, lai aizsargātu savas tiesības uz personas datu aizsardzību.

Pētījuma problēma: pastāv tiesiskais regulējums personu datu aizsardzības jomā, taču valsts nepilda savu pienākumu aizsargāt policijas darbinieku personas datus. Tiesiskais regulējums ir, taču tas ir nepilnīgs, nepieciešami grozījumi, lai nodrošinātu policijas darbinieka personas datu aizsardzību.

Pētījuma mērķis: izanalizējot tiesisko regulējumu datu aizsardzības jomā, kas skar policijas darbiniekus, identificēt problemātiku un ieteikt iespējamus risinājumus.

Pētījuma rezultāti: izanalizējot tiesisko regulējumu personu datu aizsardzības jomā, tika ieteikti grozījumi likumā “Par policiju”, norādot, ka policijas darbiniekam ir tiesības uz datu aizsardzību un iestādei, kurā policijas darbinieks pilda dienesta pienākumus, ir jāpalīdz tās realizēt, kā arī atsevišķā likumā piedāvāts ieviest administratīvo atbildību par nelikumīgu policijas darbinieka personas datu apstrādi. Piedāvāts saskaņot pašvaldības policijas un Valsts policijas normatīvos aktus formas tērpa nēsāšanas jomā, paredzot vārdu un uzvārdu aizstāt ar identifikācijas numuru.

Atslēgas vārdi: dati, apstrāde, policija, valsts, aizsargā.

## **Annotation**

Name of the research work: Limits of processing and dissemination of personal data of a police officer.

Highlight of the study: section 22, Paragraph one, Clauses 3 and 4 of the Law on Police provide that a State police officer shall be protected by the State, but a police officer shall take his or her free time in order to protect his or her right to protection of personal data.

Problem of the study: there is a legal framework for the protection of personal data, but the State does not fulfil its obligation to protect the personal data of police officers. The legal framework is, but it is incomplete, amendments are necessary to ensure the protection of the personal data of a police officer.

Objective of the study: by analysing the legal framework for data protection affecting police officers, identify issues and suggest possible solutions.

Results of the study: when analysing the legal framework in the field of personal data protection, amendments to the Law on Police were recommended, indicating that a police officer has the right to data protection and that the institution in which a police officer performs official duties must assist in the implementation thereof, as well as in a separate law it is proposed to introduce administrative liability for unlawful processing of personal data of a police officer. It is proposed to harmonise the laws and regulations of the local government police and the State Police in the field of wearing a uniform, envisaging replacing the given name and surname with an identification number.

Keywords: data, processing, police, state, protect.

## SATURS

|                                                                                      |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Anotācija                                                                            | 2  |
| Ievads                                                                               | 5  |
| 1. TIESISKAIS REGULĒJUMS DATU AIZSARDZĪBAS JOMĀ                                      | 8  |
| 2. POLICIJAS DARBINIEKA RĪCĪBA VIŅA PERSONAS DATU NELIKUMĪGAS<br>APSTRĀDES GADĪJUMOS | 27 |
| 3. PROBLEMĀTIKA TIESISKAJĀ REGULĒJUMĀ                                                | 39 |
| Nobeigums                                                                            | 49 |
| Izmantoto avotu un bibliogrāfijas saraksts                                           | 52 |

## Ievads

Pētījuma aktualitāte: Likums “Par policiju”<sup>1</sup> regulē plašu tiesību un pienākumu loku, kurus ir jāpārzina un jāizmanto policijas darbiniekiem, šajā darbā autors vēlas vērst uzmanību uz šī likuma 22. panta pirmās daļas 3. un 4. teikumu, kuri nosaka: “Policijas darbinieks atrodas valsts aizsardzībā, viņa godu un cieņu aizsargā valsts. Policijas darbinieka goda aizskaršana, pretošanās viņam, viņa dzīvības un veselības apdraudējums, kā arī rīcība, kura traucē pildīt dienesta pienākumus, ir sodāma Latvijas Republikas likumos noteiktajā kārtībā.”<sup>2</sup> Šie teikumi liek domāt, ka likums nosaka arī plašu policijas darbinieku aizsardzību no valsts puses, taču izpētot pastāvošo tiesisko regulējumu liek aizdomāties arī par to, ka aizsardzība nav pietiekami plaša. Pastāv Administratīvo sodu likums par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā, kura 4. pants paredz administratīvo atbildību par amatpersonas likumīgo prasību nepildīšanu vai amatpersonas darbības traucēšanu, savukārt 8. pants paredz administratīvo atbildību par uzbrukumu dienesta sunim vai zirgam vai tā darbības ietekmēšanu.<sup>3</sup> Savukārt Krimināllikuma 269. pants paredz kriminālatbildību par uzbrukumu varas pārstāvim un citai valsts amatpersonai, šī likuma 270. pants paredz kriminālatbildību par pretošanos varas pārstāvim un citai valsts amatpersonai.<sup>4</sup> Patiešām, daļēji policijas darbinieki tiek aizsargāti, valsts aizsargā tos pret kādām fiziskām konfrontācijām. Bet policijas darbs ir saistīts ar likumpārkāpumu novēršanu un atklāšanu, bieži vien personas mēdz būt agresīvas un atšķirīga viedokļa un neizpratnes dēļ var izteikt negācijas policijas darbiniekiem. Negācijas var būt izteiktas visdažādākos veidos.

Mēs dzīvojam 21. gadsimtā, kad praktiski ikkatram ir pieejama kāda viedierīce un piekļuve internetam. Publicēt internetā var praktiski jebko un publicēšanu nav iespējams apturēt. Var atcerēties Covid-19 uzliesmojumu, kad daudzu personu pamattiesības bija būtiski ierobežotas, daudzu cilvēku viedokļi atšķīrās un bija vērojamas negācijas sociālajos tīklos un ne tikai. Lai gan šī darba autors uzskata, ka ir vispārzināms par to, ka pret policijas darbiniekiem Covid-19 laikā bija īpaši daudz negāciju, taču var norādīt vienu piemēru. Piemēram, ziņu portālā “Delfi” ir konstatējams 2021. gada 20. oktobra raksts ar nosaukumu “Draudu dēļ uz RPP formām uzvārdu aizstāj ar identifikācijas numuru”. Rakstā tiek norādīts, ka Rīgas pašvaldības policijas darbiniekus (RPP) mēdz filmēt, ievietot ierakstus sociālajos tīklos kopā ar apmelojošiem apgalvojumiem, turpinot šo visu ar policijas darbinieku atrašanu sociālajos tīklos

---

<sup>1</sup> *Par policiju*: LV likums. Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs Nr. 31/32, 15.08.1991.

<sup>2</sup> Turpat, 22. panta pirmās daļas 3. un 4. teikums

<sup>3</sup> *Administratīvo sodu likums par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā*: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 96, 20.05.2020., 4. un 8. pants.

<sup>4</sup> *Krimināllikums*: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 199/200, 08.07.1998., 269. un 270. pants.

un draudu izteikšanu.<sup>5</sup> Šis ir viens no risinājumiem kā aizsargāt policijas darbinieku godu un cieņu, aizsargājot arī personas datus (vārdu un uzvārdu), bet tas nav pietiekošs.

Policijas darbinieka aizsardzībā trūkst tāds elements kā personas datu aizsardzība. Pastāv Vispārīgā datu aizsardzības regula<sup>6</sup> un Fizisko personu datu apstrādes likums<sup>7</sup>, kuri šķietami atrisina problēmu ar datu aizsardzību. Arī Augstākā tiesa 2019. gada 19. martā pasludināja spriedumu, kurā norādīja, ka policijas darbiniekam ir tiesības uz datu aizsardzību, pastāvot noteiktiem kritērijiem.<sup>8</sup> Lai gan pastāv šie divi normatīvie akti, pastāv šis spriedums, taču no valsts puses nav nekādas aizsardzības. Datu valsts inspekcija, ņemot vērā Vispārīgo datu aizsardzības regulu<sup>9</sup>, publicēja rīcības plānu gadījumos, kad šīs regulas noteiktais tiek pārkāpts. Proti, ir jāvēršas pie pārkāpēja ar iesniegumu, jāgaida atbilde un neapmierinošas atbildes gadījumā jāvēršas Datu valsts inspekcijā.<sup>10</sup> Attiecīgi secināms, ka viss ir paša policijas darbinieka ziņā un rīcībā.

Līdzīgs gadījums notika jau vairākus gadus atpakaļ, kad policijas darbinieka godu un cieņu aizskāra masu saziņas līdzekļos, pēc policijas darbinieka pieteikuma un tiesāšanās policijas darbinieks vinnēja tiesu, saņemot arī kompensāciju par morālu kaitējumu. Interneta vietnē "lvportals.lv" ir konstatējams par to raksts, kurā ir norādīts arī sekojošais: "Jāatceras, ka jau pats notikušā fakts atstāj negatīvu ietekmi uz cietušās personas psiholoģisko veselību, un nepārtraukta notikušā atsauksana atmiņā ilgstošā tiesas procesā nemazina šo negatīvo ietekmi. Runājot par gadījumiem, kad ar šādām situācijām saskaras, piemēram, policijas darbinieki, jāatceras, ka gan darba apstākļi, gan darba specifika jau ikdienā rada ievērojami paaugstinātus psihoemocionālus darba vides riskus, un šāds gadījums, kad persona publiski tiek pazemota saistībā ar to, ka pilda savus dienesta pienākumus, var kalpot kā "punkts uz i" un radīt

---

<sup>5</sup> Delfi. Draudu dēļ uz RPP formām uzvārdu aizstāj ar identifikācijas numuru. 2021. Pieejams: <https://www.delfi.lv/193/politics/53694843/draudu-del-uz-rpp-formam-uzvardu-aizstaj-ar-identifikācijas-numuru> [sk. 19.11.2023.]

<sup>6</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) *par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (Dokuments attiecas uz EEZ)*. Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L119/1, 04.05.2016.

<sup>7</sup> Fizisko personu datu apstrādes likums: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 132, 04.07.2018.

<sup>8</sup> Latvijas Republikas Senāta Administratīvo lietu departamenta 19.03.2019. spriedums lietā Nr. SKA-6/2019 *Policijas darbinieku dienesta telpās uzņemta attēla publicēšana neierobežotam personu lokam ir pieļaujama sabiedrības interesēs*. Pieejams: [https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs?nr=&date\\_from=&date\\_to=&case\\_nr=&ekli\\_nr=&dep=&ruling=&name=policijas+darbinieku+&only\\_thesis=-1&only\\_thesis=1&search\\_phrase=-1&search\\_phrase=1&search\\_active=1](https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs?nr=&date_from=&date_to=&case_nr=&ekli_nr=&dep=&ruling=&name=policijas+darbinieku+&only_thesis=-1&only_thesis=1&search_phrase=-1&search_phrase=1&search_active=1) [sk. 19.11.2023.]

<sup>9</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) *par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (Dokuments attiecas uz EEZ)*. Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L119/1, 04.05.2016.

<sup>10</sup> *Datu valsts inspekcija*. Datu subjekta tiesības. 2020. Pieejams: <https://www.dvi.gov.lv/lv/datu-subjekta-tiesibas> [sk. 19.11.2023.]

neprognozējamas sekas.”<sup>11</sup> Policijas darbinieks veltīja savu brīvo laiku visiem ar lietu saistītiem procesiem un jau tad aktualizējās jautājums par policijas darbinieku aizsardzību, taču vēl aizvien tas nav atrisināts. Tajā gadījumā pastāv kriminālatbildība par neslavas celšanu masu saziņas līdzekļos, taču datu aizsardzības jautājumi paliek pašu policijas darbinieku rokās. Lai gan darba tēma ir tieši par policijas darbinieku aizsardzību, taču ir vērts pieminēt, ka arī citu valsts amatpersonu dati netiek aizsargāti, tāpēc risinājumā būtu jāietver arī citas amatpersonas, analogiski tam kā tas ir ar pretošanos varas pārstāvim vai amatpersonai vai likumīgo prasību nepildīšanu.

Pētījuma problēma: likuma “Par policiju”<sup>12</sup> 22. panta pirmās daļas 3. un 4. teikums paredz to, ka policijas darbinieku aizsargā valsts, pastāv vairāki normatīvie akti personu datu aizsardzībā, taču nepastāv tādas tiesību normas, kas aizsargātu tieši policijas darbinieka personas datus. Tiesiskais regulējums ir, taču tas ir nepilnīgs, nepieciešami grozījumi tiesiskajā regulējumā, lai nodrošinātu policijas darbinieka aizsardzību no valsts puses.

Pētījuma mērķis: izanalizējot tiesisko regulējumu datu aizsardzības jomā, kas skar policijas darbiniekus, identificēt problemātiku un ieteikt iespējamus risinājumus.

Pētījuma uzdevumi:

1. Noskaidrot normatīvos aktus un to piemērošanas nosacījumus datu aizsardzības jautājumos.
2. Noskaidrot rīcību gadījumos, kad policijas darbinieka dati tiek nelikumīgi apstrādāti.
3. Identificēt problemātiku tiesiskajā regulējumā un ieteikt grozījumus.

Pētījuma objekts: privātpersonas, amatpersonas un valsts tiesiskās attiecības datu aizsardzības jomā.

Pētījuma priekšmets: Latvijas Republikas un starptautiskais tiesiskais regulējums datu aizsardzības jomā.

Pētījuma jautājums: Ko būtu nepieciešams mainīt tiesiskajā regulējumā, lai valsts izpildītu savu pienākumu policijas darbinieku aizsardzībā?

Pētījuma vispārzinātniskās metodes: 1. Analīze un sintēze – lai noskaidrotu tiesību normu, judikatūras un likumdevēja pozīciju policijas darbinieku datu aizsardzībā, apvienotu tās vienotā veselumā un pētītu to kopsakarības. 2. Indukcija un dedukcija – lai analizētu pieejamos avotus par personu un policijas darbinieku datu aizsardzību un izdarītu atbilstošus secinājumus no dažādiem spriedumiem. 3. Aprakstošā metode – lai aprakstītu normatīvos aktus, kuri regulē

---

<sup>11</sup> *Latvijas Iekšlietu darbinieku arodbiedrība*. Policijas darbinieku tiesiskā aizsardzība pret goda un cieņas aizskārumu pašu rokās. 2021. Pieejams: <https://lvportals.lv/viedokli/336338-policijas-darbinieku-tiesiska-aizsardziba-pret-goda-un-cienas-aizskarumu-pasu-rokas-2021> [sk. 19.11.2023.]

<sup>12</sup> *Par policiju*: LV likums. Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs Nr. 31/32, 15.08.1991.

datu aizsardzību un policijas darbinieku datu aizsardzību, kā arī identificētu problēmu tajos. 4. Vēsturiskā metode – lai pētītu policijas darbinieku datu aizsardzības vēsturiskos aspektus. 5. Kvantitatīvā pētījuma metode – cēloniskā seku analizē, lai izanalizētu sekas tam, ka nepastāv tiesiskais regulējums policijas darbinieku datu aizsardzībā. 6. Kvalitatīvā pētījuma metode – tieši novērojumi, lai norādītu uz šī darba autora kā policijas darbinieka tiešiem novērojumiem policijas darbinieku datu aizsardzības pārkāpumu gadījumos. 7. Satura analīze – lai analizētu tiesību normas policijas darbinieku datu aizsardzības jomā un to savstarpējo attiecību.

Tiesību normu interpretācijas metodes: 1. Gramatiskā metode – lai izzinātu tiesību normu datu aizsardzības jomā vārdisko saturu. 2. Sistēmiskā metode – lai sasaistītu normatīvos aktus datu aizsardzības jomā ar policijas darbinieka aizsardzību un pētītu to vienā veselumā. 3. Vēsturiskā metode – lai identificētu normatīvo aktu datu aizsardzības jomā un policijas darbinieku tiesību jomā mērķus un to rašanās vēsturi. 4. Teleoloģiskā metode – lai izanalizētu normatīvo aktu datu aizsardzības jomā un policijas darbinieka aizsardzības jomā mērķus un to sasniegšanu.

Pētnieciskajā darbā izmantoto avotu bāze ir Latvijas Republikas un Eiropas Savienības normatīvie akti datu aizsardzības jomā un citās jomās, kuras skar pētāmo jautājumu, grāmatas, kurās ir skaidroti normatīvie akti administratīvo pārkāpumu un noziedzīgu nodarījumu jomā, raksti žurnālos par jomām, kuras skar personu datu aizsardzību kopsakarā ar pētāmo tēmu, praktizējošu speciālistu un iestāžu publikācijas dažādās interneta vietnēs un Latvijas Republikas tiesu un Eiropas Savienības Tiesas spriedumi.

Satura nodaļu apraksts: pirmajā nodaļā ir aprakstīti normatīvie akti, kuri regulē datu aizsardzības jomu, lai saprastu kādi vispārīgie normatīvie akti ir pieejami šajā jomā un kā tos piemēro. Otrajā nodaļā ir aprakstīta policijas darbinieka iespējamā rīcība gadījumos, kad tiek pārkāptas viņa tiesības uz datu aizsardzību. Trešajā nodaļā ir analizēta problemātika tiesiskajā regulējumā policijas darbinieku datu aizsardzības jomā un aprakstīti priekšlikumi regulējuma grozīšanai. Empīriskā daļa ir integrēta darba teorētiskajā daļā, tā nav nošķirta atsevišķā nodaļā.

# 1. TIESISKAIS REGULĒJUMS DATU AIZSARDZĪBAS JOMĀ

Uzsākot diskusiju par datu aizsardzību, svarīgākais normatīvais akts, ko nepieciešams izmantot, ir Vispārīgā datu aizsardzības regula, kuru piemēro no 2018. gada 25. maija.<sup>13</sup> Šī regula ir ļoti plaša un atrunā ļoti plašu tiesību un pienākumu loku datu aizsardzības jomā. Meklējot normatīvos aktus datu aizsardzības jomā, kuri ir saistīti ar bakalaura darba tēmu, ir konstatējami vien daži tādi normatīvie akti, kas ir attiecināmi uz šo tēmu. Pārsvarā datu apstrāde ir atrunāta Vispārīgajā datu aizsardzības regulā<sup>14</sup>, to atliek tikai papildināt ar visdažādākajiem skaidrojumiem, dažādu institūciju lēmumiem un tiesu spriedumiem. Tātad, šī nodaļa ir jāsāk ar Vispārīgās datu aizsardzības regulas<sup>15</sup> detalizētu analīzi, atlasot tās tiesību normas, kas ir attiecināmas uz pētāmo jautājumu.

Šī darba autors uzskata, ka sākotnēji ir jāpievēršas galvenajām definīcijām datu apstrādes jomā, lai saprastu pētāmā jautājuma būtību. Vispārīgās datu aizsardzības regulas 4. pants nosaka šīs definīcijas: “Šajā regulā: 1) “personas dati” ir jebkura informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisku personu (“datu subjekts”); identificējama fiziska persona ir tāda, kuru var tieši vai netieši identificēt, jo īpaši atsaucoties uz identifikatoru, piemēram, minētās personas vārdu, uzvārdu, identifikācijas numuru, atrašanās vietas datiem, tiešsaistes identifikatoru vai vienu vai vairākiem minētajai fiziskajai personai raksturīgiem fiziskās, fizioloģiskās, ģenētiskās, garīgās, ekonomiskās, kultūras vai sociālās identitātes faktoriem;”<sup>16</sup> Lai gan definīcija ir samērā izsmeļoša, taču arī tā var raisīt diskusijas. Tāpēc ir konstatējami vairāki skaidrojumi šim jēdzienam, papildinot tā būtību. Piemēram, Eiropas Komisija, atsaucoties uz vairākiem avotiem, ir publicējusi īsu skaidrojumu par apskatāmā jēdziena būtību. No skaidrojuma var izdalīt vairākus citātus (citātā izmantots vārds “VDAR” nozīmē “Vispārīgā datu aizsardzības regula”): “Personas dati, kas ir tikuši deidentificēti, šifrēti vai pseidonimizēti, bet kurus var izmantot, lai atkārtoti identificētu noteiktu personu, joprojām ir uzskatāmi par personas datiem un tiem piemēro VDAR.

Personas dati, kas padarīti anonīmi tādā veidā, ka fiziskā persona vairs nav identificējama, vairs nav uzskatāmi par personas datiem. Lai dati būtu patiešām anonimizēti, anonimizēšanai jābūt neatgriezeniskai. [..]

## Personas datu piemēri ietver

---

<sup>13</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) *par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (Dokuments attiecas uz EEZ)*. Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L119/1, 04.05.2016.

<sup>14</sup> Turpat

<sup>15</sup> Turpat

<sup>16</sup> Turpat, 4. pants

- vārds un uzvārds;
- mājas adrese;
- e-pasta adrese, piemēram, vārds.uzvārds@uzņēmums.com;
- personas apliecības numurs;
- atrašanās vietas dati (piemēram, atrašanās vietas datu funkcija mobilajā tālrunī)\*;
- interneta protokola (IP) adrese;
- sīkfaila identifikācijas numurs\*;
- jūsu tālruņa identifikators reklāmas vajadzībām;
- slimnīcā vai pie ārsta glabāti dati, piemēram, simbols, kas unikālā veidā identificē noteiktu personu. [..]

### **Tādu datu piemēri, kuri nav uzskatāmi par personas datiem ietver**

- uzņēmuma reģistrācijas numurs;
- e-pasta adrese, piemēram, info@company.com;
- anonimizēti dati.”<sup>17</sup> Eiropas Komisija citātā norādīja vairākus piemērus, padarot apskatāmā jēdziena būtība par daudz skaidrāku. Taču citātā parādījās tāds jēdziens kā “anonimizēti dati”, kuru arī nepieciešams izanalizēt.

Latvijas Pašvaldību savienības mājaslapā ir publicēta informācija par jēdziena “anonimizācija” būtību, kurā norādīts: ”Anonimizēta informācija ir tāda, kura nepieļauj identificēt personu, uz kuru attiecas sākotnēji apstrādātā un/vai faktiski attiecināmā informācija. Personas datu anonimizācija pēc būtības ir neatgriezeniska – anonimizācija pielīdzināma informācijas pilnīgai dzēšanai. [..]

Pastāv šādas datu anonimizācijas metodes:

- Sajaukšana (randomization);
- Vispārināšana (generalization). [..] Sajaukšanas metode tiecas «likvidēt» informācijas precizitāti attiecībā uz konkrētu personu, neietekmējot gala informācija funkcionalitāti (mērķa sasniegšanu). Tas tiek panākts, izslēdzot saikni starp informāciju un datu subjektu. [..] Vispārināšanas metode. Šīs metodes pamatā ir uz personu attiecināmo pazīmju vispārināšana, modificējot (paplašinot) noteiktas vērtības - apjomus, mērvienības, mērogus u.c.”<sup>18</sup> Šajā gadījumā kā piemēru var analizēt šī darba ievada

<sup>17</sup> Eiropas Komisija. Kas ir personas dati? Pieejams: [https://commission.europa.eu/law/law-topic/data-protection/reform/what-personal-data\\_lv](https://commission.europa.eu/law/law-topic/data-protection/reform/what-personal-data_lv) [sk. 21.11.2023.]

<sup>18</sup> Liepiņš, M. Personas datu dzēšana un anonimizācija. 2018. Pieejams: [https://www.lps.lv/uploads/docs\\_module/Matiss\\_Liepins.pdf](https://www.lps.lv/uploads/docs_module/Matiss_Liepins.pdf) [sk. 21.11.2023.]

iepriekšpēdējā rindkopā pieminēto Augstākās tiesas spriedumu, kad policijas darbinieku filmēja policijas telpās paskaidrojuma pieņemšanas laikā. Augstākā tiesa izšķīrās par labu tam, ka to pašu mērķi persona, kas veica filmēšanu, varēja sasniegt, anonimizējot policijas darbinieku personas datus.<sup>19</sup> Spriedumā nav norādīts vai policijas darbinieks bija ģērbts formas tērpā, tāpēc var pieņemt tādu iespēju, ka policijas darbinieks bija ģērbts formas tērpā. Pastāv Ministru kabineta noteikumi, kuri nosaka tostarp policijas darbinieku formas tērpu un atšķirības zīmju aprakstu. Šajos noteikumos ir norādīts, ka viena no formas tērpa sastāvdaļām ir policijas darbinieka vārda pirmais burts un uzvārds.<sup>20</sup> Tātad, šajā situācijā anonimizācija varētu izpausties tādējādi, ka policijas darbinieku vārdu pirmie burti, uzvārdi un sejas būtu neredzami videoierakstā un balsi ar speciālu programmu palīdzību var izmainīt vai pievienot videoierakstam lejā tekstu. Protams, ka jāņem vērā arī policijas darbinieku individuālās iezīmes – piemēram tetovējumi uz ķermeņa daļām vai kopumā ķermenis. Tāpēc pastāv iespēja arī lietot dažādas videoierakstu apstrādes iespējas – padarīt attēlu “miglainu” vai kādas citas iespējas. Šī darba autors uzskata, ka tādā veidā būtu veikta atbilstoša anonimizācija. Personas, kuras turpmāk skatītos video, nevarētu bez papildus informācijas identificēt policijas darbiniekus. Šim jēdzienam veltīti pietiekami plaši skaidrojumi, jo tas ir galvenais jēdziens, lai saprastu bakalaura darba tēmu un tās robežas.

Nākamā Vispārīgās datu aizsardzības regulas 4. pantā norādīta definīcija: “2) “apstrāde” ir jebkura ar personas datiem vai personas datu kopumiem veikta darbība vai darbību kopums, ko veic ar vai bez automatizētiem līdzekļiem, piemēram, vākšana, reģistrācija, organizēšana, strukturēšana, glabāšana, pielāgošana vai pārveidošana, atgūšana, aplūkošana, izmantošana, izpaušana, nosūtīt, izplatīt vai citādi darot tos pieejamus, saskaņošana vai kombinēšana, ierobežošana, dzēšana vai iznīcināšana;”<sup>21</sup> Šī darba autors uzskata, ka šī definīcija ir pietiekami izsmelīga un nav nepieciešams papildus apraksts šai definīcijai. Ir skaidrs, ka personas datu apstrāde ir ļoti plašs jēdziens, faktiski skarot jebkādas darbības, kas ir saistītas ar personas datiem.

---

<sup>19</sup> Latvijas Republikas Senāta Administratīvo lietu departamenta 19.03.2019. spriedums lietā Nr. SKA-6/2019 *Policijas darbinieku dienesta telpās uzņemta attēla publicēšana neierobežotam personu lokam ir pieļaujama sabiedrības interesēs.* Pieejams: [https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs?nr=&date\\_from=&date\\_to=&case\\_nr=&ecli\\_nr=&dep=&ruling=&name=policijas+darbinieku+&only\\_thesis=-1&only\\_thesis=1&search\\_phrase=-1&search\\_phrase=1&search\\_active=1](https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs?nr=&date_from=&date_to=&case_nr=&ecli_nr=&dep=&ruling=&name=policijas+darbinieku+&only_thesis=-1&only_thesis=1&search_phrase=-1&search_phrase=1&search_active=1) [sk. 19.11.2023.]

<sup>20</sup> *Noteikumi par Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm formas tērpa un atšķirības zīmju aprakstu:* Ministru kabineta 01.10.2019. noteikumi Nr. 464. Latvijas Vēstnesis Nr. 204, 08.10.2019.

<sup>21</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) *par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (Dokuments attiecas uz EEZ).* Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L119/1, 04.05.2016., 4. panta pirmās daļas 2. punkts.

Ne mazāk svarīgas ir divas definīcijas, kuras dažādās situācijās (atkarībā no apstākļiem) var būt attiecināmas uz dažādām personām. Šie termini ir norādīti Vispārīgas datu aizsardzības regulas 4. panta pirmās daļas 7. un 8. punktā: “7) “pārzinis” ir fiziska vai juridiska persona, publiska iestāde, aģentūra vai cita struktūra, kas viena pati vai kopīgi ar citām nosaka personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus; ja šādas apstrādes nolūkus un līdzekļus nosaka ar Savienības vai dalībvalsts tiesību aktiem, pārzini vai tā iecelšanas konkrētos kritērijus var paredzēt Savienības vai dalībvalsts tiesību aktos;

8) “apstrādātājs” ir fiziska vai juridiska persona, publiska iestāde, aģentūra vai cita struktūra, kura pārziņa vārdā apstrādā personas datus;”<sup>22</sup> Kā piemēru var norādīt interneta vietnes “www.youtube.com” norādīto līguma papildinājumu. No šī papildinājuma var secināt, ka persona ielādē interneta vietnē “www.youtube.com” kādu saturu un šī interneta vietne apņemas to apstrādāt. Uzreiz skaidri ir norādīts, ka “www.youtube.com” ir tikai datu apstrādātājs, savukārt datu pārzinis ir persona, kura ielādē saturu šajā interneta vietnē.<sup>23</sup> Apskatoties uz šiem diviem terminiem pirmo reizi, šis darba autors saskārās ar pretrunām. Taču loģiski un izmantojot gramatisko interpretācijas metodi ir skaidrs, ka tieši persona, kas ielādē kādu saturu, lemj par datu apstrādes nolūkiem un līdzekļiem. Šī darba autors uzskata, ka interneta vietne “www.youtube.com”<sup>24</sup> pat nevar zināt kādi ir nolūki šādai datu apstrādei un tādējādi arī nevar spriest vai datu apstrāde ir likumīga vai nē. Šajā gadījumā pati persona, kas ielādē saturu, nolēma kā līdzekli izmantot interneta vietni “www.youtube.com”<sup>25</sup> starp visām līdzīgām interneta vietnēm un tādējādi arī tai ir jāspēj pārzināt ielādētos datus. Iesakumam, lai padziļinātāk pētītu normatīvos aktus datu aizsardzības jomā, ar visām minētajām definīcijām ir pietiekami, turpmāk bakalaura darba tekstā tiks iekļautas arī citas definīcijas, bez atsevišķas definīciju analīzes.

Svarīga daļa Vispārīgas datu aizsardzības regulas piemērošanai ir tās preambula, kura aizņem gandrīz pusi no visas regulas teksta un tajā ir iekļauti 173 apsvērumi, norādot kā pareizi piemērot regulas pantus. Preambula sākas ar 1. apsvērumu, kas ir izteikts šādā redakcijā: “(1) Fizisku personu aizsardzība attiecībā uz personas datu aizsardzību ir pamattiesības. Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (“harta”) 8. panta 1. punkts un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 16. panta 1. punkts paredz, ka ikvienai personai ir tiesības uz savu personas

---

<sup>22</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) *par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (Dokuments attiecas uz EEZ)*. Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L119/1, 04.05.2016., 4. panta pirmās daļas 7. un 8. punkts.

<sup>23</sup> YouTube datu apstrādes noteikumi. 2020. Pieejams: [https://www.youtube.com/t/terms\\_dataprocessing](https://www.youtube.com/t/terms_dataprocessing) [sk. 21.11.2023.]

<sup>24</sup> Turpat

<sup>25</sup> Turpat

datu aizsardzību.”<sup>26</sup> Ir izteikta svarīga atziņa par to, ka līdztekus citām pamattiesībām arī tiesības uz personas datu aizsardzību ir pamattiesības. Vairākos avotos ir atzīts, ka personas datu aizsardzība ir saistīta arī ar tādu pamattiesību kā privāto dzīvi. Savukārt Latvijas Republikas Satversmes 96. pants aizsargā personas tiesības uz privātās dzīves, mājokļa un korespondences neaizskaramību: “96. Ikvienam ir tiesības uz privātās dzīves, mājokļa un korespondences neaizskaramību.”<sup>27</sup> Arī interneta vietnē “[www.cilvektiesibugids.lv](http://www.cilvektiesibugids.lv)” ir norādīts, ka privātā dzīve ir nesaraucami saistīta ar datu aizsardzību: “Jūsu personas dati ir nesaraucami saistīti ar jūsu privāto dzīvi, kuru aizsargā cilvēktiesības, konkrēti, tiesības uz privāto dzīvi. Jebkādas darbības ar jūsu personas datiem skar jūsu tiesības uz privāto dzīvi, un šo darbību sekas var būt jūsu cilvēktiesību aizskārums. Tādēļ personas dati ir jāaizsargā un jebkādas darbības ar tiem veicamas likuma ietvaros.”<sup>28</sup> Protams, ka tiesības uz privāto dzīvi nav absolūtas ir ierobežojamas Latvijas Republikas Satversmes 116. panta noteiktajos gadījumos: “116. Personas tiesības, kas noteiktas Satversmes deviņdesmit sestajā, deviņdesmit septītajā, deviņdesmit astotajā, simtajā, simt otrajā, simt trešajā, simt sestajā un simt astotajā pantā, var ierobežot likumā paredzētajos gadījumos, lai aizsargātu citu cilvēku tiesības, demokrātisko valsts iekārtu, sabiedrības drošību, labklājību un tikumību. Uz šajā pantā minēto nosacījumu pamata var ierobežot arī reliģiskās pārliecības paušanu.” Tādā veidā ir secināms, ka personas datu aizsardzību nepieciešams saskaņot arī ar citām pamattiesībām, lai rastu taisnīgu līdzsvaru.

Tas, ka personu datu apstrādi ir jālīdzsvaro ar citām pamattiesībām, ir norādīts arī Vispārīgas datu aizsardzības regulas preambulas 4. apsvērumā, kas ir izteikts šādā redakcijā: “(4) Personas datu apstrāde būtu jāveido tā, lai tā kalpotu cilvēkam. Tiesības uz personas datu aizsardzību nav absolūta prerogatīva; tās ir jāņem vērā saistībā ar to funkciju sabiedrībā un jālīdzsvaro ar citām pamattiesībām saskaņā ar proporcionalitātes principu. Šajā regulā ir ievērotas visas pamattiesības, brīvības un principi, kas atzīti hartā un ietverti Līgumos, jo īpaši privātās un ģimenes dzīves, mājokļa un saziņas neaizskaramība, personas datu aizsardzība, domu, pārliecības un ticības brīvība, vārda un informācijas brīvība, darījumdarbības brīvība, tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu un kultūru, reliģiju un valodu daudzveidība.” Svarīgi ir atzīmēt šī apsvēruma pirmo teikumu, kas iezīmē virzienu personu datu apstrādei, proti, datu apstrādei ir jākalpo cilvēkam. Vienlaicīgi norādīts, ka regulā ir ievērotas citas pamattiesības, brīvības un principi. Tātad izdarāms secinājums, ka regulas panti

---

<sup>26</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) *par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (Dokuments attiecas uz EEZ)*. Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L119/1, 04.05.2016., preambulas 1. apsvēruma.

<sup>27</sup> Latvijas Republikas Satversme: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 43, 01.07.1993., 96. pants.

<sup>28</sup> *Cilvēktiesību gids*. Dati un privātums. 2019. Pieejams: <https://www.cilvektiesibugids.lv/lv/temas/dati-privatums/kas-ir-datu-aizsardziba/privata-dzive-un-datu-aizsardziba> [sk. 21.11.2023.]

jau ir saskaņoti ar citām pamattiesībām, lai tos vieglāk būtu piemērot tieši. Ja regulas panti nebūtu saskaņoti ar citām pamattiesībām, tas būtu lielāks slogs uz tiesību piemērotājiem, jo būtu jāizdara papildus secinājumi. Protams, ka grūti var būt saskaņot visus pantus tā, lai neraisītu diskusijas par tā piemērošanu, tāpēc vēl aizvien panti ir vērtējami kopsakarā ar citām pamattiesībām.

Jau šī darba ievadā autors norādīja uz to, ka 21. gadsimtā gandrīz ikkatram ir pieejama viedierīce un piekļuve internetam. Plašāks formulējums šai tēzei ir sastopams arī Vispārīgās datu aizsardzības regulas preambulas 6. apsvērumā, norādot, ka tehnoloģijas un globalizācija radīja problēmas personas datu aizsardzības jomā, tāpēc nepieciešams nodrošināt personas datu augsta līmeņa aizsardzību.<sup>29</sup> Saistībā ar globalizāciju žurnālā “Jurista Vārds” ir konstatējams raksts, kurā norādīts: “Pasaules sabiedrība ir sapratusi, cik nozīmīga loma ir cilvēktiesībām un ka tās ir demokrātiskas valsts pamats. Tas ir gan Latvijas, gan Eiropas uzdevums nostiprināt būtiskākās cilvēktiesības, tādējādi stiprinot arī sabiedrību kopumā. [...] Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras prezidents Aigars Rostovskis diskusiju atklāja ar atziņu, ka globalizācijas ieguvums ir iespēja piekļūt dažādiem informācijas avotiem, zināšanām, pakalpojumiem vai precēm, kas ļauj pilnveidot pašiem savu labklājības un ekonomiskās attīstības līmeni, pielietot risinājumus, kas sniedz pasaulē pārbaudītus rezultātus. [...] Diskusijas dalībnieki piekrita, ka mēs ikviens, kā sabiedrība un indivīdi, no globāliem procesiem varam daudz iegūt, taču būtiski ir izglītēt un skaidrot, kur meklēt un kā atšķirt patiesu informāciju. Attīstot patiesības jēdzienu, jānodrošina katra tiesības paļauties, ka arī valsts amatu ieņēmēju apgalvojumi ir patiesi.” Turpmāk rakstā arī ir pieminēta personu datu aizsardzība, norādot, ka nepieciešams aizsargāt cilvēkus, kuri ir mazāk aizsargāti, no ekspluatācijas.<sup>30</sup> Izdarot secinājumus par globalizāciju, šī darba autors var norādīt, ka patiešām globālie procesi ļauj pilnveidoties un tajā pašā internetā ir sameklējama visdažādākā informācija no dažādām valstīm, vairs nav iedomājama dzīve tikai Latvijas Republikas robežās, nesadarbojoties ar citām valstīm un to pārstāvjiem. Taču patiešām ir secināms, ka visā pasaulē notiekošos procesus ir grūtāk kontrolēt un nodrošināt personu aizsardzību. Savukārt globalizācijas kontekstā ir pieminams arī tāds jēdziens kā digitalizācija, kuru analizēja divi autori žurnālā “Jurista Vārds”: “Digitalizācija ir viena no aktuālākajām sabiedrības attīstības tendencēm. To virza ne vien organizāciju vēlme radīt jaunus produktus, pakalpojumus un palielināt to pievienoto vērtību,

---

<sup>29</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) *par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (Dokuments attiecas uz EEZ)*. Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L119/1, 04.05.2016., preambulas 6. apsvērumš.

<sup>30</sup> Olsen, A.W. Valstij ir jādomā par cilvēktiesību piepildīšanu, tai skaitā par tiesībām vērsties tiesā. 2022. Pieejams: <https://juristavards-lv.db.rsu.lv/zinas/282495-valstij-ir-jadoma-par-cilvektiesibu-piepildisanu-tai-skaita-par-tiesibam-versties-tiesa/> [sk. 21.11.2023.]

bet arī sociālekonomiskās, kulturālās pārmaiņas un ārējās vides ietekme. Šogad Covid-9 ietekmē digitālo transformāciju pieredzējušas nozares, kas iepriekš skeptiski vērtējušas darbu digitālajā vidē (piemēram, izglītība un kultūra). Digitalizācijas radītās pārmaiņas ietekmē informācijas drošību un īpaši kiberdrošību, radot gan jaunus draudus, gan paverot iespējas. [...] Digitalizācija ir digitālo tehnoloģiju izmantošana jaunu pakalpojumu un pievienotās vērtības radīšanai. [...] Informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novēršanas institūcija CERT.LV informācijas drošību definē kā "informācijas un informācijas sistēmu aizsargāšanu no neautorizētas piekļuves, izmantošanas, publiskošanas, tās pieejamības traucēšanas, pārveidošanas vai iznīcināšanas". [...] Organizācijas veido un sadarbojas digitālajās pakalpojumu ekosistēmās, kas apvieno dažādus pakalpojumu sniedzējus un piegādātājus. [...] Ekosistēmu pamatā ir vienota informācijas telpa, kas rodas, savietojot lielu apjomu organizāciju datus no dažādiem avotiem. Tipiski organizācijas dalās ar pakalpojumu, produktu, klientu un piegādātāju datiem. Vienota informācijas telpa ir pievilcīgs kiberuzbrukumu mērķis. [...] Kiberdrošība Eiropas līmenī ir nosaukta par stratēģisko digitālo spēju. Kiberdrošības jomā ir vērojams būtisks speciālistu trūkums, kas neapmierina speciālistu pieprasījumu. Līdz ar to organizācijās ir grūtības nodrošināt kiberdrošības spējas. Spēju paaugstināšanai tiek celtas kiberdrošības prasmes organizāciju darbiniekiem, kā arī tiek veidoti zināšanu apmaiņas tīkli.”<sup>31</sup> Kiberdrošības aspekts ir vērtējams arī policijas darbinieku datu apstrādes procesā. Piemēram, kiberuzbrukuma rezultātā var iegūt kādus jau interneta vietnē ievietotus vai ievietošanas procesā esošus policijas darbinieka datus, kurus uzbrucējs varēs paturēt sev un turpināt to nelikumīgu apstrādi visdažādākos veidos.

Bakalaura darba tēmas kontekstā ir analizējams Vispārīgas datu aizsardzības regulas preambulas 11. apsvērums: “(11) Lai personas datu aizsardzība visā Savienībā būtu efektīva, nepieciešams stiprināt un sīki noteikt datu subjektu tiesības un to personu pienākumus, kas apstrādā personas datus un nosaka to apstrādi, kā arī nepieciešams piešķirt arī atbilstošas pilnvaras uzraudzīt un nodrošināt personas datu aizsardzības noteikumu ievērošanu un noteikt atbilstošas sankcijas par pārkāpumiem dalībvalstīs.”<sup>32</sup> Šajā gadījumā ir diskutabls jautājums par to vai pietiekami sīki ir noteiktas datu subjektu tiesības un personu, kas apstrādā datus, pienākumi. Šī darba autors uzskata, ka pastāv tikai vispārīgs un plašs tiesiskais regulējums, kuru nepieciešams attiecīgi interpretēt, lai pielietotu katrā situācijā. Piemēram, šī darba autors pats kā policijas darbinieks ir saskāries ar to, ka personas atsaucas uz to, ka policijas darbinieks

---

<sup>31</sup> Grabis, J., Pirta-Dreimane, R. Informācijas drošība digitalizācijas laikmetā: izaicinājumi un risinājumi// Jurista Vārds Nr. 40 (1150), 06.10.2020.

<sup>32</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) *par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (Dokuments attiecas uz EEZ)*. Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L119/1, 04.05.2016., preambulas 11. apsvērums.

ir publiska persona un publiskas personas datus drīkst apstrādāt. Šajā ziņā nedaudz skaidrības ievieš Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta spriedums, kurš ir pieminēts ievadā, kā arī tajā izmantotais Eiropas Savienības Tiesas 2019. gada 14. februāra spriedums lietā Nr. C-345/17, kurā norādīts: “Šajā lietā no Tiesā iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka nav izslēgts, ka attiecīgā videoieraksta filmēšana un publicēšana, kas ir notikusi, neinformējot attiecīgās personas par šī videoieraksta veikšanu un tās mērķiem, ir iejaukšanās šo personu, proti, šajā videoierakstā redzamo policijas darbinieku, pamattiesībās uz privātās dzīves neaizskaramību.”<sup>33</sup> Tika secināts, ka policijas darbinieki nav tikai publiskas personas, kurām nav tiesību uz personas datu aizsardzību, līdz ar to jautājums par policijas darbinieku personas datu apstrādes robežām ir aktuāls un nepieciešams skaidrāks regulējums šajā ziņā, kā jau ir pieminēts šīs atkāpes sākumā.

Iepriekš jau tika analizēta jēdziena “anonimizācija” būtība un izdarīti secinājumi par to, savukārt Vispārīgās datu aizsardzības regulas 26. apsvērumus norāda: “(26) Datu aizsardzības principi būtu jāattiecina uz jebkādu informāciju par identificētu vai identificējamu fizisku personu. Personas dati, kuri ir pseidonimizēti un kurus, izmantojot papildu informāciju, varētu attiecināt uz fizisku personu, būtu jāuzskata par informāciju par identificējamu fizisku personu. Lai noteiktu, vai fiziska persona ir identificējama, būtu jāņem vērā visi līdzekļi, ko pārzinis vai kāda cita persona pamatoti varētu izmantot – piemēram, atsevišķa izdalīšana –, lai tieši vai netieši identificētu fizisku personu. Lai pārliecinātos, vai līdzekļus varētu saprātīgi izmantot fiziskas personas identificēšanai, būtu jāņem vērā visi objektīvie faktori, piemēram, identificēšanai nepieciešamās izmaksas un laiks, ņemot vērā apstrādes laikā pieejamo tehnoloģiju un tehnoloģiju attīstību. Tādēļ datu aizsardzības principi nebūtu jāpiemēro anonīmai informācijai, proti, informācijai, kura neattiecas uz identificētu vai identificējamu fizisku personu, vai personas datiem, ko sniedz anonīmi tādā veidā, ka datu subjekts nav vai vairs nav identificējams. Tādēļ šī regula neattiecas uz šādas anonīmas informācijas apstrādi, tostarp statistikas vai pētniecības nolūkos.”<sup>34</sup> Tātad, ja tiktu izmantota anonimizācija un būtu pieejami tikai dati, kuros personu nevar identificēt, varētu uzskatīt, ka personas datu aizsardzība tiek nodrošināta un dati netiek apstrādāti.

---

<sup>33</sup>Eiropas Savienības Tiesas 14.02.2019. spriedums lietā C-345/17 par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko Augstākā tiesa (Latvija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2017. gada 1. jūnijā un kas Tiesā reģistrēts 2017. gada 12. jūnijā, tiesvedībā, ko ierosinājis Sergejs Buivids, piedaloties Datu valsts inspekcijai.

Pieejams: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=210766&pageIndex=0&doclang=LV&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1827611> [sk. 21.11.2023.]

<sup>34</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) *par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (Dokuments attiecas uz EEZ)*. Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L119/1, 04.05.2016., preambulas 32. apsvērumi.

Viens no datu apstrādes pamatiem saskaņā ar Vispārīgo datu aizsardzības regulu ir personas piekrišana, šīs regulas preambulas 32. apsvērumā ir aprakstīta piekrišanas būtība šādi: “(32) Piekrišana būtu jādod ar skaidri apstiprinošu darbību, kas nozīmē brīvi sniegtu, konkrētu, apzinātu un viennozīmīgu norādi par datu subjekta piekrišanu ar viņu saistīto personas datu apstrādei, piemēram, ar rakstisku, tostarp elektronisku, vai mutisku paziņojumu. Tas varētu ietvert laukuma atzīmēšanu ar ķeksīti interneta tīmekļa vietnē, informācijas sabiedrības pakalpojumu tehnisko iestatījumu izvēli vai citu paziņojumu vai rīcību, kas šajā gadījumā skaidri norāda, ka datu subjekts piekrīt piedāvātajai savu personas datu apstrādei. Klusēšana, iepriekš atzīmēti laukumi vai atturēšanās no darbības tādējādi nebūtu jāuzskata par piekrišanu. Piekrišanai būtu jāattiecas uz visām apstrādes darbībām, ko veic vienā un tajā pašā nolūkā vai nolūkos. Ja apstrādei ir vairāki nolūki, piekrišana būtu jādod visiem nolūkiem. Ja datu subjekta piekrišana ir jādod pēc elektroniska pieprasījuma, pieprasījumam jābūt skaidram, kodolīgam, un tam nav nevajadzīgi jāpārtrauc tā pakalpojuma izmantošana, par ko tas tiek sniegts.” Arī šīs pašas regulas preambulas 42. un 43. apsvērumā ir paturpināta piekrišanas aprakstīšana. Norādīts: “(42) Ja apstrāde pamatojas uz datu subjekta piekrišanu, pārzinim būtu jāspēj uzskatāmi parādīt, ka datu subjekts ir devis piekrišanu apstrādes darbībai. Jo īpaši saistībā ar rakstisku deklarāciju kādā citā jautājumā aizsardzības pasākumiem būtu jānodrošina, ka datu subjekts apzinās to, ka viņš sniedz piekrišanu un kādā apmērā viņš to dara. Saskaņā ar Padomes Direktīvu 93/13/EEK (10) piekrišanas deklarācija, ko pārzinis ir iepriekš noformlējis, būtu jāsniedz saprotamā un viegli pieejamā veidā, izmantojot skaidru un vienkāršu valodu, un tajā nevajadzētu būt negodīgiem noteikumiem. Lai piekrišanu būtu apzināta, datu subjektam vajadzētu būt informētam vismaz par pārziņa identitāti un paredzētās personas datu apstrādes nolūkiem. Piekrišana nebūtu uzskatāma par brīvi izteiktu, ja datu subjektam nav īstas vai brīvas izvēles, vai viņš nevar atteikties vai atsaukt savu izvēli bez nelabvēlīgām sekām.

(43) Lai nodrošinātu, ka piekrišana ir sniegta brīvi, piekrišanai nevajadzētu kalpot par derīgu juridisko pamatu personas datu apstrādei konkrētā gadījumā, kad datu subjekta un pārziņa attiecībās pastāv skaidra nevienlīdzība, jo īpaši, ja pārzinis ir publiska iestāde un tāpēc ir maz ticams, ka piekrišana visos minētās konkrētās situācijas apstākļos bija sniegta brīvi. Uzska, ka piekrišana nav sniegta brīvi, ja tā neparedz atsevišķu piekrišanu dažādām personas datu apstrādes darbībām, neraugoties uz to, ka tas ir atbilstīgi konkrētajā gadījumā, vai ja tiek noteikts, ka no šīs piekrišanas ir atkarīga līguma izpilde, tostarp pakalpojuma sniegšana, neraugoties uz to, ka minētā piekrišana nav noteikti nepieciešama šādai izpildei.”<sup>35</sup> Šī darba

<sup>35</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) *par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (Dokuments attiecas uz EEZ)*. Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L119/1, 04.05.2016., preambulas 42. un 43. apsvērumi.

autors uzskata, ka piekrišana ir diezgan skaidri definēta, lai gan vienmēr par kādu jautājumu ir vieta diskusijai, tāpēc tiks aplūkots raksts par piekrišanu datu apstrādei, kurā norādīts: “Regula paredz, ka piekrišanai ir jābūt konkrētai. Piekrišanai ir jābūt sniegtai attiecībā uz noteiktu, konkrētu personas datu apstrādes mērķi. Ja no datu subjekta tiek iegūta vispārīga piekrišana apstrādāt personas datus, neizdalot, kādi ir šīs apstrādes mērķi, šādu piekrišanu nevar uzskatīt par konkrētu. [...] Apzinātas piekrišanas nosacījums pārklājas ar nosacījumu piekrišanai būt konkrētai. Lai piekrišana tiktu uzskatīta par likumīgu, datu subjektam ir jābūt informētam par to, kā viņa personas dati tiks izmantoti un kādas varētu būt piekrišanas personas datu apstrādei sekas [...] Regula paredz, ka piekrišanai, ko sniedz datu subjekts, ir jābūt viennozīmīgai. Piekrišana nevar tikt veidota tā, ka to iespējams interpretēt dažādos veidos, radot pārpratumus par to, kādam tieši nolūkam datu subjekts ir devis savu piekrišanu. Tādējādi viennozīmīga piekrišana nozīmē, ka tā ir skaidra datu subjekta norāde tam, ka viņš piekrīt, ka attiecīgus viņa personas datus apstrādās konkrēts pārzinis konkrētiem mērķiem.”<sup>36</sup> Piekrišanas būtībai ir veltīts samērā daudz skaidrojumu un tas ir arī loģiski, nevajadzētu pieļaut tādas situācijas, kad persona varētu ar viltu norādīt uz to, ka tika saņemta piekrišana. Secināms, ka šajā ziņā tiesiskais regulējums ir pietiekams, lai izvairītos no negodprātības šajā sakarā.

Vispārīgās datu aizsardzības regulas preambulas 40. apsvērums: “(40) Lai apstrāde būtu likumīga, personas dati būtu jāapstrādā, pamatojoties uz attiecīgā datu subjekta piekrišanu vai kādu citu leģitīmu pamatu, kas noteikts vai nu šajā regulā, vai citā Savienības vai dalībvalsts tiesību aktā, kā minēts šajā regulā, tostarp lai izpildītu uz pārzini attiecināmu juridisku pienākumu vai lai izpildītu līgumu, kurā datu subjekts ir līgumslēdzēja puse, vai lai veiktu pasākumus pēc datu subjekta pieprasījuma pirms līguma noslēgšanas.”<sup>37</sup> Tātad ir secināms, ka, atsaucoties uz regulu, valsts var pieņemt citus normatīvos aktus datu aizsardzības jomā. Bakalaura darba mērķis arī ir šī regulējuma papildināšana. Arī 45. apsvērums papildina 40. apsvērumu: “(45) Ja apstrādi veic saskaņā ar uz pārzini attiecināmu juridisku pienākumu, vai ja apstrāde ir nepieciešama, lai izpildītu uzdevumu, ko veic sabiedrības interesēs vai īstenojot oficiālas pilnvaras, apstrādes pamatam vajadzētu būt noteiktam Savienības vai dalībvalsts tiesību aktos. Šajā regulā katrai atsevišķai apstrādei nav prasīts konkrēts tiesību akts. Var pietikt ar tiesību aktu, uz ko balstās vairākas apstrādes darbības, pamatojoties uz juridisku pienākumu, kas pārzinim jāpilda, vai ja apstrāde ir nepieciešama, lai izpildītu uzdevumu, ko veic sabiedrības

---

<sup>36</sup> Brikmane, E. Piekrišana datu apstrādei. Vispārīgā datu aizsardzības regula IV. 2018. Pieejams: <https://lvportals.lv/skaidrojumi/295548-piekrisana-datu-apstradei-vispariga-datu-aizsardzibas-regula-iv-2018> [sk. 21.11.2023.]

<sup>37</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) *par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (Dokuments attiecas uz EEZ)*. Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L119/1, 04.05.2016., preambulas 40. apsvērums.

interesēs vai īstenojot oficiālas pilnvaras. Arī apstrādes nolūkam vajadzētu būt noteiktam Savienības vai dalībvalstu tiesību aktos. Turklāt minētajā tiesību aktā varētu precizēt vispārējos nosacījumus, kas paredzēti šajā regulā, kura reglamentē personas datu apstrādes likumīgumu, izstrādāt norādes, kā noteikt pārzini, apstrādājamo personas datu veidu, attiecīgos datu subjektus, vienības, kurām personas dati var tikt izpausti, apstrādes nolūka ierobežojumus, glabāšanas laikposmu un citus pasākumus, lai nodrošinātu likumīgu un godprātīgu apstrādi. Tāpat Savienības vai dalībvalstu tiesību aktos būtu jānosaka, vai pārzinim, kurš pilda uzdevumu, ko veic sabiedrības interesēs vai īstenojot oficiālas pilnvaras, vajadzētu būt publiskai iestādei vai citai fiziskai vai juridiskai personai, kas ir publisko tiesību subjekts vai – ja tas ir sabiedrības interesēs, tostarp veselības nolūkos, piemēram, sabiedrības veselība, sociālā aizsardzība un veselības aprūpes pakalpojumu pārvaldība – privāttiesību subjekts, kā, piemēram, profesionāla apvienība.”<sup>38</sup> Šo apsvērumu arī derētu attiecināt uz bakalaura darba tēmu, izsakot priekšlikumus jaunas tiesību normas pieņemšanai, jo šādas tiesības deleģē šī regula.

Vispārīgās datu aizsardzības regulas preambulas 74. apsvēruma: “(74) Būtu jāparedz pārziņa pienākumi un atbildība par ikvienu personas datu apstrādi, ko veic pārzinis vai pārziņa vārdā. Jo īpaši, pārzinim būtu jāuzliek pienākums īstenot piemērotus un efektīvus pasākumus, un viņam vajadzētu spēt uzskatāmi parādīt, ka apstrādes darbības notiek saskaņā ar šo regulu, tostarp, ka pasākumi ir iedarbīgi. Minētajos pasākumos būtu jāņem vērā apstrādes raksturs, piemērošanas joma, konteksts un nolūki un risks, ko tā rada fizisku personu tiesībām un brīvībām.”<sup>39</sup> Iepriekš norādīts, ka nepieciešami papildus normatīvie akti, tālāk jau pāriet pie tā, ka nepieciešama atbildība par datu apstrādi, ņemot vērā risku personu tiesībām un brīvībām. Savukārt Vispārīgās datu aizsardzības regulas preambulas 85. apsvēruma nosaka: “(85) Ja uz personas datu aizsardzības pārkāpumu nereaģē pienācīgi un savlaicīgi, tas fiziskām personām var izraisīt tādu fizisku, materiālu vai nemateriālu kaitējumu kā, piemēram, iespējas kontrolēt savus personas datus zaudēšana vai to tiesību ierobežošana, diskriminācija, identitātes zādzība vai viltošana, finansiāls zaudējums, neatļauta pseidonimizācijas atcelšana, kaitējums reputācijai, ar dienesta noslēpumu aizsargātu personas datu konfidencialitātes zaudēšana vai jebkāda cita attiecīgajai fiziskajai personai īpaši nelabvēlīga ekonomiskā vai sociālā situācija. Tādēļ, tiklīdz pārzinim ir kļuvis zināms, ka noticis personas datu aizsardzības pārkāpums, pārzinim bez nepamatotas kavēšanās un, ja iespējams, ne vēlāk kā 72 stundu laikā no brīža, kad

---

<sup>38</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) *par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (Dokuments attiecas uz EEZ)*. Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L119/1, 04.05.2016., preambulas 45. apsvēruma.

<sup>39</sup> Turpat, preambulas 74. apsvēruma.

pārkāpums tam kļuvis zināms, būtu jāpaziņo par personas datu aizsardzības pārkāpumu uzraudzības iestādei, izņemot, ja pārzinis spēj saskaņā ar pārskatatbildības principu uzskatāmi parādīt, ka personas datu aizsardzības pārkāpums, visticamāk, nerada risku fizisku personu tiesībām un brīvībām. Ja šādu paziņojumu nevar paveikt 72 stundu laikā, paziņojumam būtu jāpievieno informācija par kavēšanās iemesliem, un informāciju var sniegt pa posmiem bez nepamatotas turpmākas kavēšanās.”<sup>40</sup> Šī darba autors piekrīt apgalvojumam, ka tūlītējas rīcības neesamība var nodarīt lielu kaitējumu. Kā piemēru var norādīt personas datu aizsardzības pārkāpumu, kad persona tiek publicēta internetā. Internets ir pieejams praktiski visās pasaules valstīs un pie konkrētas personas datiem var piekļūt ļoti daudz cilvēku. Jau šī darba ievadā tika norādīts uz ziņu portālā publicēto informāciju par to, ka Rīgas pašvaldības policijas darbinieku vārdus un uzvārdus aizstāja ar identifikācijas numuriem, jo pastāvēja draudi policijas darbiniekiem. Attiecīgi, jo lielāks cilvēku skaits apskatās kādu publikāciju – jo lielāka iespēja, ka tiks nodarīts kāds kaitējums.

Pēdējie divi apsvērumi, kurus šī darba autors vēlas analizēt Vispārīgajā datu aizsardzības regulā, ir: “(148) Lai stiprinātu šīs regulas noteikumu izpildi, papildus atbilstošiem pasākumiem, ko uzraudzības iestāde piemēro saskaņā ar šo regulu, vai to vietā, par šīs regulas pārkāpumiem būtu jāpiemēro sankcijas, tostarp administratīvi naudas sodi. Nenožīmīgu pārkāpumu gadījumā vai ja naudas sods, kādu varētu uzlikt, radītu nesamērīgu slogu fiziskai personai, naudas soda vietā var izteikt rājienu. Tomēr būtu pienācīgi jāņem vērā pārkāpuma būtība, smagums un ilgums, tas, vai pārkāpums izdarīts tīši, darbības, kas veiktas, lai mazinātu ciesto kaitējumu, atbildības pakāpe vai jebkādi attiecīgi iepriekšēji pārkāpumi, veids, kādā uzraudzības iestāde uzzināja par pārkāpumu, atbilstība pasākumiem, kas vērsti pret uzraudzītāju vai apstrādātāju, rīcības kodeksa ievērošana un jebkādi citi pastiprinoši vai mīkstinājoši apstākļi. Sankciju, tostarp administratīvu naudas sodu, uzlikšanai būtu jāpiemēro atbilstošas procesuālās garantijas saskaņā ar vispārīgiem Savienības tiesību principiem un hartu, tostarp efektīva tiesību aizsardzība tiesā un pienācīgas procedūras.

(149) Dalībvalstīm būtu jāspēj paredzēt noteikumus attiecībā uz kriminālsodiem par šīs regulas pārkāpumiem, tostarp par to valsts tiesību aktu pārkāpumiem, kas pieņemti saskaņā ar šo regulu vai ievērojot tajā noteiktos ierobežojumus. Minētajiem kriminālsodiem būtu jāparedz arī iespēja atņemt ienākumus, kas gūti šīs regulas pārkāpumu rezultātā. Tomēr kriminālsodu piemērošana par šādu valsts noteikumu pārkāpumiem un administratīvu sodu piemērošana nebūtu jāizraisa

---

<sup>40</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) *par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (Dokuments attiecas uz EEZ)*. Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L119/1, 04.05.2016., preambulas 85. apsvērumš.

ne *bis in idem* principa pārkāpšana, kā to interpretējusi Tiesa.”<sup>41</sup> Tātad, regula jau sākotnēji paredz to, ka būs noteikti administratīvie sodi vai kriminālatbildība par nelikumīgu datu apstrādi. Piemēram, Vispārīgās datu aizsardzības regulas 83. pants paredz administratīvo sodu par datu aizsardzības pārkāpumiem, kas var sasniegt pat 20 000 000 EUR, savukārt 84. pants nosaka, ka dalībvalstīm ir jāparedz noteikumus par citām sankcijām, ko piemēro šīs regulas pārkāpumiem.<sup>42</sup>

Nākamais, ko ir nepieciešams izziņāt, ir Vispārīgās datu aizsardzības regulas 5. pantā ietvertie principi. Šajā regulā tie ir tikai norādīti, praktiski bez apraksta un piemēriem, tāpēc tiks izmantots cits avots, lai iegūtu aprakstu par tiem.<sup>43</sup> Interneta vietne “www.lvportals.lv” sniedza pietiekami izsmeļošu datu apstrādes principu aprakstu: “Tiesiskais pamats (likumība) un godprātība ir tikai divi no pamatprincipiem, kas jāievēro, apstrādājot personas datus. Vispārīgās datu apstrādes regulas 5. pants definē vēl virkni citu. Tādējādi, lai aizsargātu personas, kuras dati tiek apstrādāti, intereses, pārzinim ir jānodrošina:

- Pārredzamība. Pārredzamības principa pamatā ir prasība, ka visa informācija un saziņa, kas saistīta ar personas datu apstrādi, ir datu subjektam viegli pieejama skaidrā un vienkāršā valodā, ņemot vērā datu subjekta briedumu, citas īpašības, lai personai, kuras dati tiek apstrādāti, būtu saprotams, kas viņas datus vāc, kādā apjomā, kādā nolūkā dati tiek apstrādāti, cik ilgi tie tiks glabāti u. tml. Tas cita starpā arī nozīmē, ka informācijai par datu apstrādi ir jābūt pēc iespējas koncentrētai, nevis izklāstītai sīkā drukā uz neskaitāmām lapām.
- Nolūka ierobežojumi. Tas nozīmē, ka personas dati tiek vākti konkrētam, skaidram un likumīgam mērķim. To turpmāko apstrādi neveic ar minēto mērķi nesavienojamā veidā. Šis princips nepieļauj datu ievākšanu un apstrādi bez konkrētas nepieciešamības un mērķa. Datus neievāc nolūkā – “varbūt kādreiz noderēs”.

Piemēram, ja, iegādājoties preci veikalā, noslēdzot līgumu par preces piegādi, esam nodevuši pārdevējam informāciju par savu vārdu un uzvārdu, adresi un tālruna numuru, šo informāciju bez papildu piekrišanas ir aizliegts izmantot, lai personai vēlāk nosūtītu reklāmas bukletus vai īsziņas.

---

<sup>41</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) *par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (Dokuments attiecas uz EEZ)*. Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L119/1, 04.05.2016., preambulas 148. un 149. apsvērums.

<sup>42</sup> Turpat, preambulas 83. un 84. apsvērums.

<sup>43</sup> Turpat, 5. pants

- Datu minimizēšana. Personas dati tiek apstrādāti tikai atbilstoši paredzētajam mērķim un tam nepieciešamajā apjomā. Tas nozīmē iepriekš noteikto likumīgo mērķi īstenot ar minimāli nepieciešamo datu apjomu tā sasniegšanai.

Piemēram, lai nodrošinātu komunikāciju ar klientu, sniedzot pakalpojumu, ir nepieciešama kontaktinformācija: e-pasta adrese vai tālruņa numurs. Taču no datu aizsardzības viedokļa būtu pārmērīgi prasīt gan e-pastu, gan tālruņa numuru, ģimenes locekļa tālruņa numuru u. c. kontaktinformāciju.

- Glabāšanas ierobežojums. Personas dati tiek apstrādāti tādā veidā, kas pieļauj personas identifikāciju tik ilgi, līdz tiek sasniegts attiecīgās personas datu apstrādes mērķis.

Ja pakalpojuma līgums ar klientu tiek izbeigts un pamat nolūks – sniegt pakalpojumu klientam – ir sasniegts, dati šim nolūkam vairs nav nepieciešami un apstrādājami. Vienlaikus ir iespējams, ka datus nepieciešams apstrādāt papildu nolūkiem, lai izpildītu likumā noteiktās grāmatvedības prasības vai aizstāvētu uzņēmuma legītīmās intereses. Piemēram, pēc interneta veikala iegādātās preces piegādes pakalpojuma sniedzējs klienta personas datus var glabāt tik ilgu laiku, kas ir nepieciešams, lai risinātu noteikta veida civiltiesiskus strīdus (ja prece nav piegādāta, tā nav bijusi kvalitatīva u. tml.).

- Precizitāte. Ir jāveic visi saprātīgi pasākumi, lai nodrošinātu, ka neprecīzi dati, ņemot vērā nolūkus, kādos tie tiek apstrādāti, bez kavēšanās tiktu dzēsti vai laboti. Tikai precīzi dati var nodrošināt godprātīgu un taisnīgu lēmumu pieņemšanu attiecībā uz datu subjektu.

Bieži uzņēmumi gadiem ilgi uzkrāj dažādus klientu datus. Liela daļa no tiem vairs nav aktuāla – personas maina tālruņa numuru, dzīvesvietu, darbavietu, uzvārdu, nomirst. Šādu neaktuālu personas datu glabāšana neatbilst Vispārīgās datu aizsardzības regulas noteikumiem.

- Integritāte un konfidencialitāte. Personas dati tiek apstrādāti, nodrošinot atbilstošu drošību, tostarp aizsardzību pret neatļautu vai nelikumīgu apstrādi, nejaušu nozaudēšanu, iznīcināšanu vai sabojāšanu, izmantojot atbilstošus tehniskos vai organizatoriskos pasākumus.

Latvijā arī līdz šim ir bijuši spēkā Ministru kabineta noteikumi, kuri nosaka organizatoriskus un tehniskus pasākumus, kādi pārziņiem ir jāievēro, apstrādājot datus. Tā ir virkne drošības pasākumu, kas nodrošina, ka pārziņa rīcībā esošais datu kopums nav pieejams citām personām, tai skaitā uzņēmuma darbiniekiem, kuru darba pienākumi neparedz konkrēto personas datu apstrādi.

- Pārskata atbildība. Šis princips zināmā mērā ir jaunums. Tas paredz datu pārziņa pienākumu uzskatāmi parādīt, kā viņš ievēro datu aizsardzības principus, ņemot

vērā to, ka datu subjektam pašam ne vienmēr ir zināšanas un līdzekļi, lai kontrolētu savu datu apstrādi.”<sup>44</sup>

Pēdējais, ko šī darba autors vēlētos izziņāt Vispārīgajā datu aizsardzības regulā<sup>45</sup>, ir datu Apstrādes tiesiskie pamati jeb datu apstrādes likumīgums. Tiesībsargs ar piemēriem norādīja datu apstrādes tiesiskos pamatus: “Viens no izplatītākajiem datu apstrādes tiesiskajiem pamatiem ir datu subjekta piekrišana (piemēram, persona atļauj sevi fotografēt). Tāpat datu apstrāde ir arī likumīga, ja:

- pārzinim tā vajadzīga līguma noslēgšanai, kur viena no pusēm ir datu subjekts (piemēram, pārzinim nepieciešami personas dati, lai noslēgtu ar viņu uzņēmuma vai cita veida līgumu);
- lai izpildītu uz pārzini attiecināmu juridisku pienākumu (tie ir likumos ietvertie pārzinim noteiktie pienākumi; kā skaidrots Regulas 41.apsvērumā, tad tas obligāti nenozīmē, ka vajadzīgs parlamenta pieņemts leģislatīvs akts, tomēr šādam juridiskam pamatam vai leģislatīvam pasākumam vajadzētu būt skaidram un precīzam un personām, uz kurām tas attiecas, vajadzētu spēt paredzēt tā piemērošanu);
- lai aizsargātu datu subjekta vai citas fiziskas personas vitālas intereses (datu apstrāde būs nepieciešama ārkārtas situācijās, piemēram, dabas katastrofu gadījumos);
- lai izpildītu uzdevumu, ko veic sabiedrības interesēs (tie, piemēram, būs gadījumi, kad mediji atainos kādu tiesvedību, kuras norisi sabiedrībai ir svarīgi zināt);
- kā arī trešās personas leģitīmo interešu ievērošanai (piemēram, lai iesniegtu tiesā civilprasību, prasītājam būs nepieciešams zināt atbildētāja adresi).

Tomēr arī šeit var būt izņēmumi. Pārziņa vai trešās personas leģitīmās intereses var būt apstrādes juridiskais pamats ar noteikumu, ka datu subjekta intereses vai pamattiesības un pamatbrīvības nav svarīgākas. Šādos gadījumos katra individuālā situācija būs rūpīgi jāizvērtē (Regulas 47.apsvērums).”<sup>46</sup> Ir saprotams, ka nelikumīga apstrāde nedrīkst būt, tāpēc, apstrādājot personas datus, nepieciešams vismaz viens no minētajiem apstrādes pamatiem.

---

<sup>44</sup> Brikmāne, E. Personas datu apstrādes principi. Vispārīgā datu aizsardzības regula III. 2018. Pieejams: <https://lvportals.lv/skaidrojumi/295244-personas-datu-apstrades-principi-vispariga-datu-aizsardzibas-regula-iii-2018> [sk. 22.11.2023.]

<sup>45</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) *par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (Dokuments attiecas uz EEZ)*. Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L119/1, 04.05.2016.

<sup>46</sup> Tiesībsargs. Datu regula. Pieejams: <https://www.tiesibsargs.lv/dat-regula/> [sk. 24.11.2023.]

Plaši, bet ne pilnā apmērā, izanalizēta Vispārīgā datu aizsardzības regula<sup>47</sup>. Šī darba autors centās apkopot bakalaura darba tekstā tikai svarīgākos apsvērumus un pantus, kurus varētu attiecināt uz analizējamo tēmu un kuri būtu noderīgi, lai izdarītu secinājumus un priekšlikumus par grozījumu nepieciešamību tiesiskajā regulējumā.

Pastāv arī vairāki citi normatīvie akti, kuri regulē personu datu apstrādes jautājumus to apkopojumu mājaslapā ir publicējusi Datu valsts inspekcija<sup>48</sup>. Viens no norādītajiem normatīvajiem aktiem, kas skar apskatāmo tēmu, ir likums “Par Eiropas Padomes Konvenciju par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu automātisko apstrādi”, likums nosaka pievienošanos šai konvencijai un attiecīgi arī konvencijas tekstu.<sup>49</sup> Šīs konvencijas mērķis un nolūks ir definēts tās 1. pantā: “Šīs Konvencijas mērķis ir katras Puses teritorijā nodrošināt jebkurai personai neatkarīgi no nacionalitātes vai dzīves vietas tās tiesību un pamatbrīvību, it īpaši tiesību uz privātumu, ievērošanu attiecībā uz personas datu automātisko apstrādi (“datu aizsardzība”).”<sup>50</sup>, savukārt tās 2. pantā ir definētas definīcijas, vienu no kurām jo īpaši nepieciešams izdalīt, lai saprastu normatīvā akta jēgu: “c) “automātiska apstrāde” ietver šādas operācijas, ja tās pilnīgi vai daļēji veic ar automātiskiem līdzekļiem: datu glabāšanu, loģisku un/vai aritmētisku darbību veikšanu ar datiem, to pārveidošanu, dzēšanu, izguvi vai izplatīšanu;”<sup>51</sup> Šajā sakarā ir konstatējams piemērs – Eiropas Savienības tiesas 2003. gada 6. novembra spriedums lietā C-101/01 (Bodil Lindqvist). Lai gan Vispārīgā datu aizsardzības regula vēl nebija spēkā, taču jēdziens saglabāja tā būtību un vēl joprojām ir aktuāls. Lietas būtība bija tāda, ka Bodil Lindqvist izveidoja mājaslapu, kurā ievietoja citu personu vārdus, uzvārdus, tālruņa numurus un citus personīgos datus. Eiropas Savienības Tiesa šajā sakarā nosprieda: “1) darbība, kuras ietvaros interneta mājas lapā tiek norādītas vairākas personas un tās identificētas, vai nu norādot viņu uzvārdu, vai citā veidā, piemēram, norādot viņu tālruņa numuru vai informāciju par viņu darba apstākļiem un vaļaspriekiem, ir uzskatāma par “personas datu apstrādi pilnībā vai daļēji ar automatizētiem līdzekļiem” Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīvas 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti 3. panta 1. punkta izpratnē;”<sup>52</sup> Šāds tiesas spriedums liek

<sup>47</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) *par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (Dokuments attiecas uz EEZ)*. Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L119/1, 04.05.2016.

<sup>48</sup> *Datu valsts inspekcija*. Normatīvie akti. 2020. Pieejams: <https://www.dvi.gov.lv/lv/normativie-akti> [sk. 23.11.2023.]

<sup>49</sup> *Par Eiropas Padomes Konvenciju par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu automātisko apstrādi*: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 59, 12.04.2001.

<sup>50</sup> Turpat, 1. pants

<sup>51</sup> Turpat, 2. panta pirmās daļas punkts c)

<sup>52</sup> Eiropas Savienības tiesas 06.11.2003. spriedums lietā C-101/01 *par lūgumu, ko Tiesai atbilstoši EKL 23. pantam iesniedza Gōta hovrätt (Zviedrija) nolūkā saņemt, ko iztiesā šī tiesa, pret Bodil Lindqvist, prejudiciālu nolēmumu par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīvu 95/46/EK par personu*

secināt, ka personas datu automatizētā apstrāde ir arī tas, kas ir publicēts interneta vietnēs. Turpinot analizēt konvenciju<sup>53</sup>, secināms, ka tās būtība daļēji sakrīt ar jau analizēto Vispārīgo datu aizsardzības regulu<sup>54</sup>, tikai tiek attiecināma uz automatizēto datu apstrādi. Šī darba autors uzskata, ka papildus šī normatīvā akta analīze nav nepieciešama.

Savukārt Latvijas Republikas normatīvajos aktos, kuri regulē personu datu aizsardzību, ir konstatējams Fizisko personu datu apstrādes likums<sup>55</sup>, kurš ir viens no galvenajiem normatīvajiem aktiem personu datu apstrādes jomā Latvijas Republikā. Apskatot Fizisko personu datu apstrādes likumu, ir secināms, ka tas regulē samērā maz jautājumu. Zvērināta advokāte norādīja uz to, ko regulē Fizisko personu datu apstrādes likums, kā arī uz kāda tiesiska pamata tas tiek darīts (“VDAR” lieto jēdziena “Vispārīgā datu aizsardzības regula” vietā):”

- atbilstoši VDAR 40. panta pirmajam punktam un 42. panta pirmajam punktam paredz datu aizsardzības sertifikācijas mehānismu un rīcības kodeksu pārraudzības institūcijās;
- atbilstoši VDAR 84. panta pirmajam punktam par sodu piemērošanas procesu, ko piemēro Datu valsts inspekcija atbilstoši VDAR 58. pantam, tie tiek noteikti atbilstoši administratīvo pārkāpumu lietvedību regulējošajiem normatīvajiem aktiem, ciktāl VDAR un Fizisko personu datu apstrādes likums nenosaka citādi;
- atbilstoši VDAR 85. panta pirmajam un otrajam punktam paredz konkrētus izņēmumus attiecībā uz personas datu apstrādi, kas tiek veikta saistībā ar vārda un informācijas brīvību, proti, regulējot mediju darbu;
- atbilstoši VDAR 8. panta pirmajam punktam pazemina vecuma sliekšni, no kura sākot bērns ir tiesīgs sniegt savu piekrišanu datu apstrādei informācijas pakalpojumu tiešai sniegšanai, proti, nosakot, ka no 13 gadiem;
- atbilstoši VDAR 23. pantam paredz konkrētas atkāpes no VDAR regulējuma, piemēram, par videonovērošanas nosacījumiem, civilprasības par VDAR noteikumu pārkāpšanu celšanu un citas atkāpes.”<sup>56</sup> Tātad, Fizisko personu datu apstrādes likums<sup>57</sup>

---

*aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV L281, 31. lpp.).* Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:62001CJ0101> [sk. 23.11.2023.]

<sup>53</sup> *Par Eiropas Padomes Konvenciju par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu automātisko apstrādi:* LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 59, 12.04.2001.

<sup>54</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) *par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (Dokuments attiecas uz EEZ).* Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L119/1, 04.05.2016.

<sup>55</sup> Fizisko personu datu apstrādes likums: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 132, 04.07.2018.

<sup>56</sup> Petrauska, U. Ko noteic jaunais Fizisko personu datu apstrādes likums. 2018. Pieejams: [https://kpmglaw.lv/ko\\_noteic\\_fizisko\\_personu\\_datu\\_apstrades\\_likums](https://kpmglaw.lv/ko_noteic_fizisko_personu_datu_apstrades_likums) [sk. 23.11.2023.]

<sup>57</sup> Fizisko personu datu apstrādes likums: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 132, 04.07.2018.

regulē dažas jomas, kuras saskaņā ar Vispārīgās datu aizsardzības regulu<sup>58</sup> tiem ir noteikts noregulēt.

Pabeidzot šo nodaļu, ir izdarāmi secinājumi, ka Vispārīgā datu aizsardzības regula<sup>59</sup> sniedz ļoti plašu datu apstrādes un aizsardzības tiesību normu klāstu. Savukārt Līguma par Eiropas Savienības darbību 288. pants nosaka: “Īstenojot Savienības pilnvaras, iestādes pieņem regulas, direktīvas un lēmumus, kā arī sniedz ieteikumus vai atzinumus. Regulas ir vispārpiemērojamas. Tās uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojamas visās dalībvalstīs.”<sup>60</sup> Attiecīgi, samērā plašas un konkrētas tiesību normas, kuras ir iekļautas Vispārīgajā datu aizsardzības regulā, ir jāpiemēro tieši. Savā ziņā tik lielas un konkrētas regulas atvieglo dalībvalstu darbu, jo nav nepieciešams izstrādāt tik plašu regulējumu. Bet interpretējot tiesību normas, būs jāsaskaras ar to, ka jāizmanto vairāki spriedumi un skaidrojumi, lai izprastu normatīvo aktu jēgu.

---

<sup>58</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) *par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (Dokuments attiecas uz EEZ)*. Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L119/1, 04.05.2016.

<sup>59</sup> Turpat

<sup>60</sup> *Līguma par Eiropas Savienības darbību konsolidētā versija*. Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis C 326/171, 26.10.2012., 288. pants.

## 2. POLICIJAS DARBINIEKA RĪCĪBA VIŅA PERSONAS DATU NELIKUMĪGAS APSTRĀDES GADĪJUMOS

Jau bakalaura darba ievadā bija skaidrs, ka nav tāda tiesiskā regulējuma, kas regulētu tieši un tikai policijas darbinieku personas datu apstrādi. Līdz ar to policijas darbiniekam ir jārīkojas saskaņā ar vienotu kārtību kā ikvienai citai fiziskai personai. Viens no galvenajiem iemesliem bakalaura darba tēmas izvēlei bija, tostarp, dažādu personu aktivitātes sociālajos tīklos. Saistībā ar šo tēmu ir konstatējams raksts Latvijas Asociācijas Sabiedrisko attiecību profesionāliem mājaslapā, raksta nosaukums ir “TikTok ēra: sociālo mediju karaļa globālā ietekme”. Citāts no minētā raksta: “Ja kāds joprojām domā, ka tiktoks ir bērnu platforma, kurā dejo vai pilda muļķīgus izaicinājumus, laiks ieskatīties aktuālajos datos – sociālais tīkls, kas balstās uz īsiem, dinamiskiem video, pērn kļuvis par visvairāk lejupielādēto lietotni, turklāt procentuālais lietotāju sadalījums platformā 20-29, 30-39 un 40-49 vecuma grupās ir teju vienāds, sasniedzot aptuveni 21%. [...] Ar 2020. gadu sākusies “TikTok” ēra, un to pavisam droši var apgalvot ikviens sociālo mediju menedžeris vai satura veidotājs – tikokā ir ļoti viegli augt, auditorija, kuru iespējams sasniegt organiskā ceļā, ir milzīga, nav nepieciešami milzu resursi saturam, lai tas kļūtu populārs, turklāt platforma joprojām dod priekšroku īstam, autentiskam un nesamākslotam saturam. [...] Nesen izdotajā “Statista” pētījumā atklāts, ka 2022. gadā vidēji “TikTok” lietotāji platformā pavadīja 95 minūtes dienā. Tas nozīmē, ka pirmo reizi pārspēts milzis “Youtube”, kur lietotāji pavadā vien 74 minūtes – tas ir svarīgs rādītājs, ņemot vērā, ka platforma tomēr balstās uz daudz garākiem video.”<sup>61</sup> Ņemot vērā rakstā minēto, ir secināms, ka sociālais tīkls “TikTok” tiek plaši lietots visdažādākās vecuma grupās un nav nepieciešami lieli resursi, lai kāds saturs kļūtu populārs. Līdz ar to nepieciešams izanalizēt sociālajā tīklā “TikTok” publicēto saturu un noteikumus, kādus paredz šis sociālais tīkls.

Persona vārdā Valentīns Jeremejevs ik pa laikam publicē sociālajos tīklos dažādus videoierakstus par, viņaprāt, aktuālajiem jautājumiem un problēmām, vairākos videoierakstos figurē policijas darbinieki. Lai gan šī darba autors jau iepriekš ir konstatējis vairākus citus videoierakstus, kuros būtu redzami policijas darbinieki, taču uz doto brīdi tie nav redzami Valentīna Jeremejeva publikācijā – iespējams viņš pats ierobežoja piekļuvi videoierakstiem vai tie ir izdzēsti. Viens no šādiem videoierakstiem pieejams sociālajā tīklā “www.TikTok.com”, kur ir redzams kā vairāki gan Valsts policijas, gan pašvaldības policijas darbinieki pilda dienesta pienākumus, ir redzama policijas darbinieku seja un dzirdama policijas darbinieku balss, apkārt ir redzamas arī citas personas. No videoieraksta satura secināms, ka Valentīns Jeremejevs pats

---

<sup>61</sup> Sazonova, I. TikTok ēra: sociālo mediju karaļa globālā ietekme. Pieejams: <https://www.lasap.lv/post/tiktok-era-socialo-mediju-karala-globala-ietekme> [sk. 28.11.2023.]

tieši nav iesaistīts kāda strīda risināšanā un strīds ir par to, ka personas tiek izliktas no dzīvokļa. Videoieraksts ir publicēts 14.10.2023., tam ir vairāk par divdesmit vienu tūkstoti skatījumu un ir arī redzami 113 komentāri. Lietotājs ar segvārdu “normis” uzrakstīja šādu komentāru: “interesanti ar kādu pilnvaru jeb lēmumu tas tur no firmas zāgē durvis tie pagonos piesedz pretlikumīgo darbību”.<sup>62</sup> Šī darba autors uzskata, ka vairākas personas var vērtēt arī tādu vai līdzīgus komentārus, tādā veidā ietekmējot iestādes vai konkrētu policijas darbinieku reputāciju un pat atpazīt policijas darbiniekus sociālajā tīklā vai personīgi un vērsties pret tiem visdažādākajos veidos, piemēram, izsakot draudus (piemērs minēts bakalaura darba ievadā).

Analizējot sociālā tīkla “www.tiktok.com” privātuma politiku, ir konstatējams, ka sociālais tīkls savāc informāciju trijos veidos – informāciju, ko sniedz lietotājs, automātiski savāktā informācija un informāciju no citiem avotiem. Viens no informācijas, ko sniedz lietotājs, veidiem ir “lietotāja saturs”, ko lietotājs izveido vai publicē sociālajā tīklā. Savukārt šādas publikācijas var saturēt arī citu personu datus. Savukārt turpmāk ir norādīts kā tiek lietota informācija: “

- Nodrošinot un administrējot platformu, piemēram, iespējot izveidot, koplietot un patērēt saturu, mijiedarboties ar citiem lietotājiem un to saturu un nodrošināt lietotāju atbalstu.
- Nodrošot mūsu iepirkšanās iespējas un atvieglot produktu, preču un pakalpojumu iegādi un piegādi, tostarp koplietojiet savu informāciju ar tirgotājiem, maksājumu un darījumu izpildes nodrošinātājiem un citiem pakalpojumu nodrošinātājiem, lai apstrādātu jūsu pasūtījumus.
- Personalizējot un pielāgojot noteiktas platformas funkcijas un saturu, piemēram, nodrošiniet savu plūsmu “Tev”.
- Ieviešot mūsu noteikumus, vadlīnijas un citas politikas, kas attiecas uz jums. Mēs pārskatām lietotāja saturu un citu informāciju, izmantojot dažādas tehnoloģijas (tostarp automatizētus līdzekļus) un cilvēka mērenību, lai aizsargātu mūsu Kopienas drošību un labklājību.
- Nodrošinot noteiktus interaktīvus līdzekļus, piemēram, iespējot satura izmantošanu citu lietotāju videoklipos un iesakiet savu kontu citiem lietotājiem, lai palīdzētu izveidot savienojumu ar citiem lietotājiem.
- Sniedzot un uzlabojot mūsu reklamēšanas pakalpojumus, tostarp lai rādītu reklāmas (tostarp personalizētas reklāmas, ja tas ir atļauts) un novērtētu un izprastu reklāmu un cita satura efektivitāti.

---

<sup>62</sup> Jeremejevs, V. Беспредел выселение дети латвия латвия latvijaszinas valdība latvijaszinas новости. 2023. Pieejams: <https://www.tiktok.com/@valentinsjeremejevs/video/7289745508778724641> [sk. 23.11.2023.]

- Uzturot un uzlabojot platformas drošību, drošumu un stabilitāti, identificējot un risinot tehniskus vai drošības jautājumus vai problēmas (piemēram, tehniskas kļūdas, surogātpasta konti un ļaunprātīgas izmantošanas, krāpšanas un nelikumīgas darbības atklāšana).
- Pārskatot, uzlabojot un attīstot platformu, tostarp uzraugot mijiedarbību un lietošanu savās ierīcēs, analizējot, kā cilvēki to izmanto, kā arī trenējot, testējot un uzlabojot mūsu tehnoloģijas, piemēram, mūsu mašīnmācīšanās modeļus un algoritmus.
- Kopīgojot savu informāciju ar trešo pušu platformām, lai nodrošinātu jums līdzekļus, piemēram, satura koplietošanu pēc jūsu pieprasījuma, kad integrējat savu TikTok kontu trešās puses pakalpojumā.
- Veicinot neatkarīgu pētnieku veiktu izpēti, kas atbilst noteiktiem kritērijiem.
- Reklamējo platformu vai trešo personu pakalpojumus, izmantojot tirgvedības komunikācijas, konkursus vai reklāmas.
- Ievērojot mūsu juridiskās saistības vai, ja nepieciešams, veicot uzdevumus sabiedrības interesēs vai aizsargājot mūsu lietotāju un citu cilvēku vitālās intereses.” Turpmāk

privātuma politikā ir aprakstīti arī likumīgie pamati, uz kādiem šāda apstrāde tiek veikta. Tātad, secināms, ka sociālais tīkls apstrādā ļoti plašu datu skaitu un to arī nodod citām personām. Lejā kā kontaktadrese lietotājiem, kas atrodas Eiropas Savienībā vai Šveices Konfederācijā, ir norādīta adrese Īrijā.<sup>63</sup> Nav norādīta nekāda informācija par to, ka var kontaktēties arī elektroniski, piemēram, nav norādīta e-pasta adrese, ar kuras palīdzību persona var sazināties ar sociālo tīklu, kas var paildzināt saziņas procesu ar sociālo tīklu. Kā jau minēts iepriekš šajā darbā, personas datu apstrādes pārkāpumos ir nepieciešama tūlītēja rīcība, lai mazinātu nodarīto kaitējumu, taču vēstule sūtīšana pa pastu var būtiski apgrūtināt tūlītēju rīcību personas datu aizsardzības nodrošināšanai.

Savukārt gadījumā, ja kāda no videoierakstā, kurš ir izvietots sociālajā tīklā “www.TikTok.com”, redzamajām personām vēlētos iebilst savai personas datu apstrādei, tad ir iespēja izvēlēties sadaļu “Sūdzība”, tad izvēlēties sadaļu “Personas datu izplatīšana”, kurā ir redzams paskaidrojums: “Aizliegts:

- Izplatīt personīgo datu par tālrunu numuriem un dzīvesvietu adresēm.
- Izplatīt finanšu un maksājumu datus, piemēram, datus par bankas kontiem un bankas karšu numurus.
- Izplatīt datus par autorizēšanos personīgajos profilos, piemēram, datus par lietotājmācīšanās un parolēm.

<sup>63</sup> TikTok. Privacy Policy. 2023. Pieejams: <https://www.tiktok.com/legal/page/eea/privacy-policy/ne> [sk. 24.11.2023.]

– Izplatīt datus par personu apliecinošiem dokumentiem un to numuriem, piemēram, dati par pašu vai apdrošināšanas dokumentu numuriem.” Pēc kā ir iespēja uzklikšķināt uz teksta “Nosūtīt” un pieteikums tiek nosūtīts. Sazināties ar personu, kura publicēja videoierakstu, sociālais tīkls “www.tiktok.com” nepiedāvā.”<sup>64</sup> Ir norādīti iemesli, kurus ir noteicis pats sociālais tīkls, tie ir tikai daļa no tiem personas datiem, kurus nedrīkst nelikumīgi izplatīt un vēršanās pie pašas personas, kura publicēja videoierakstu, nav iespējama. Savukārt, ja persona vēlas iebilst, piemēram, sava attēla apstrādei, tad šādas iespējas arī nav, jo šī darba autors uzskata, ka būtu grūtāk identificēt, ka tieši tā persona, kuras dati tiek apstrādāti, ir tā pati persona, kas vēršas ar sūdzību. Arī sociālais tīkls “www.TikTok.com” nepiedāvā nekādus risinājumus šim jautājumam. Līdz ar to, saņemot sociālā tīkla “www.tiktok.com” izvērtētu atteikumu vērst sankcijas pret lietotāju, kurš apstrādāja datus, paliek vienīgā iespēja – vērsties tiesību aizsardzību iestādēs.

Datu valsts inspekcija apkopoja normatīvos aktus un norādīja rīcību gadījumos, kad personas vēlas realizēt savas tiesības kā datu subjekts: “Realizējot savas tiesības, Datu valsts inspekcija rekomendē vērsties pie organizācijas, iesniedzot oficiālu iesniegumu. Lai dokumentam būtu juridisks spēks, saskaņā ar Dokumentu juridiskā spēka likuma 4.panta pirmo daļu tajā iekļauj dokumenta autora nosaukumu, dokumenta datumu un parakstu. Saskaņā ar Elektronisko dokumentu likuma 3.panta pirmo daļu prasība pēc dokumenta rakstveida formas attiecībā uz elektronisko dokumentu ir izpildīta, ja elektroniskajam dokumentam ir elektroniskais paraksts un elektroniskais dokuments atbilst citām normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Strīda gadījumā oficiāls iesniegums būs kā pierādījums, ka es izmantojis savas Regulā noteiktās tiesības, bet organizācija nepilda Regulā noteiktos pienākumus.”<sup>65</sup> Tātad, šis nodaļas pirmajā atkāpē analizējamā gadījumā būtu nepieciešams vērsties ar iesniegumu sociālajam tīklam, kuru būtu jāsūta uz Īriju.

Pēc iesnieguma nosūtīšanas organizācijai, Datu valsts inspekcija skaidro turpmāko rīcību: “Organizācija viena mēneša laikā pēc pieprasījuma saņemšanas informē Tevi par darbību, kas pēc pieprasījuma veikta saskaņā ar Regulas 15.–22.pantu. Vajadzības gadījumā minēto laikposmu var pagarināt vēl uz diviem mēnešiem, ņemot vērā pieprasījumu sarežģītību un skaitu. Pārzinis informē datu subjektu par jebkuru šādu pagarinājumu un kavēšanās iemesliem mēneša laikā pēc pieprasījuma saņemšanas. Ja datu subjekts pieprasījumu iesniedz elektroniskā formā, informāciju, ja iespējams, sniedz elektroniskā formā, izņemot, ja datu subjekts pieprasa citādi. Ja organizācija nepilda Regulā noteiktos pienākumus, tad Tev ir

<sup>64</sup> Jeremejevs, V. Беспредел выселение дети latvija латвия latvijasziņas valdība latvijasziņas новости. 2023. Pieejams: <https://www.tiktok.com/@valentinsjeremejevs/video/7289745508778724641> [sk. 23.11.2023.]

<sup>65</sup> *Datu valsts inspekcija*. Datu subjekta tiesības. 2020. Pieejams: <https://www.dvi.gov.lv/lv/datu-subjekta-tiesibas> [sk. 23.11.2023.]

tiesības vērsties Datu valsts inspekcijā, rakstot oficiālu iesniegumu, par “Sūdzība par personas datu apstrādi”. [...] Izskatot saņemto iesniegumu (sūdzību) Datu valsts inspekcija savas kompetences ietvaros uzsāk pārbaudi, ja tiek konstatēts fiziskas personas datu apstrādes pārkāpums saskaņā ar Regulā noteiktajām prasībām un, ja persona (datu subjekts) ir izmantojis Regulā (15.-22.pantā) noteiktās tiesības vērsties pie pārziņa.”<sup>66</sup> Secināms, ka jāvērsas pie tās personas, kura datus apstrādā, pēc kā nākamais solis ir vērsšanās Datu valsts inspekcijā.

Iesnieguma iesniegšanas kārtību, tostarp arī Datu valsts inspekcijai, regulē Iesniegumu likums, nosakot šā likuma darbības jomu 2. pantā: “(1) Likums nosaka kārtību, kādā privātpersona iesniedz un iestāde vai privātpersona, kas īsteno valsts pārvaldes uzdevumus (turpmāk — iestāde), izskata dokumentu, kurā ietverts iestādes kompetencē esošs lūgums, sūdzība, priekšlikums vai jautājums (turpmāk — iesniegums), un atbild uz to, kā arī nosaka kārtību, kādā iestāde pieņem apmeklētājus.

(2) Šis likums neattiecas uz informācijas pieprasījumiem, kas izskatāmi saskaņā ar Informācijas atklātības likumu, kā arī uz iesniegumiem, kuriem saskaņā ar likumu noteikta cita izskatīšanas kārtība.

(3) Šo likumu piemēro arī elektroniskā veidā saņemta iesnieguma izskatīšanai, ja tas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir parakstīts ar elektronisko parakstu, kā arī tad, ja iesniegumu iesniedz un personas identitāti pārbauda, izmantojot tiešsaistes formas, kuras pieejamas Vienotajā valsts un pašvaldību pakalpojumu portālā ([www.latvija.lv](http://www.latvija.lv)).

(4) Ja elektroniskā veidā saņemtais iesniegums nav noformēts atbilstoši šā panta trešajai daļai, iestādes vadītājs nosaka kārtību, kādā sniedzama atbilde uz iesniegumu.

(5) Šis likums neattiecas uz dokumentu apriti starp iestādēm un to amatpersonām un darbiniekiem.”<sup>67</sup> Secināms, ka minētais likums regulē kārtību, kādā privātpersona var iesniegt iesniegumu iestādei (arī Datu valsts inspekcijai), kā arī papildus ir norādīts par iespējām izmantot elektroniskos pakalpojumus, lai iesniegtu iesniegumu. Attiecībā par minētā panta pirmo un piekto daļu ir konstatējams viens interesants fakts. Iesniegumu likuma pirmā likumprojekta 1. panta pirmās daļas 4. punkts paredzēja šādu terminu: “4) privātpersona – jebkura fiziska vai privāto tiesību juridiska persona.”<sup>68</sup> Savukārt Valsts pārvaldes iekārtas likuma 1. panta pirmās daļas 11. punkts nosaka šādu terminu: “11) privātpersona — fiziskā persona, privāto tiesību juridiskā persona vai šādu personu apvienība.”, bet šī paša panta un

---

<sup>66</sup> Turpat

<sup>67</sup> Iesniegumu likums: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 164, 11.10.2007.

<sup>68</sup> Krastiņš, M. Saskaņā ar Saeimas Kārtības ruļļa 39.pantu Valsts pārvaldes un pašvaldības komisija nolēma ierosināt turpināt izskatīt 9.Saeimā šādus likumprojektus: likumprojektu “Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums” (8.Saeimas reģ.nr.1792); likumprojektu “Priekšlikumu un sūdzību likums” (8.Saeimas reģ.nr.1830). 2006. Pieejams:<https://titania.saeima.lv/LIVS/SaeimaLIVS.nsf/0/45393F586568EA4BC225722F0046620D?OpenDocument> [sk. 29.11.2023.]

daļas 8. punkts: “8) amatpersona — fiziskā persona, kura vispārīgi vai konkrētajā gadījumā ir pilnvarota pieņemt vai sagatavot pārvaldes lēmumu;”<sup>69</sup>. Izdarot secinājumus par Iesniegumu likuma<sup>70</sup> piemērošanu arī attiecībā uz policijas darbinieka iesniegumu, autors secina, ka, lai gan arī tiek aizskarta amatpersona, taču tiek aizskartas policijas darbinieka kā fiziskas personas pamattiesības uz datu aizsardzību. Attiecīgi šī bakalaura darba autors uzskata, ka policijas darbinieks arī ir tiesīgs iesniegt iesniegumu kā privātpersona normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā. Turpinot tēmu par iesnieguma iesniegšanu, var pievērst uzmanību arī Administratīvās atbildības likuma 116. panta pirmajai daļai, kura nosaka: “Administratīvā pārkāpuma procesu uzsāk:

- 1) uz iesnieguma pamata;
- 2) uz amatpersonas iniciatīvas pamata;
- 3) uz augstākas amatpersonas rīkojuma vai citas iestādes ziņojuma pamata.” Tātad, ir konstatējams, ka 3. punkts paredz iespēju vērsties Datu valsts inspekcijā arī ar ziņojumu.<sup>71</sup> Izdarāms secinājums, ka policijas darbinieks var izvēlēties kādā veidā iesniegt iesniegumu Datu valsts inspekcijai, tai tāpat būs attiecīgi jāreaģē.

Iesniegumu likuma 3. pants regulē iesniegumu iesniegšanas kārtību: “(1) Iesniegumu iesniedz iestādei, kuras kompetencē ir izskatīt iesniegumu pilnībā vai kādā tā daļā.

(2) Iesniegumā norādāmas ziņas par tā iesniedzēju (fiziskajai personai — vārds un uzvārds, kā arī adrese un, ja nepieciešams, citas ziņas, kas palīdz sazināties ar iesniedzēju; juridiskajai personai — nosaukums un juridiskā adrese).

(3) Iesniegumu var iesniegt rakstveidā, elektroniskā veidā vai izteikt mutvārdos. Mutvārdos izteiktu iesniegumu, ja nepieciešams, privātpersonas klātbūtnē noformē rakstveidā un izsniedz tā kopiju iesniedzējam.

(4) Iesniegumam, ja nepieciešams, pievieno dokumentu kopijas, kas apstiprina iesniegumā minētos apstākļus.”<sup>72</sup> Tātad, kā jau noskaidrots iepriekš, iesnieguma izskatīšanas piekritība ir Datu valsts inspekcijai. Svarīgi ir norādīt nepieciešamo informāciju iesniegumā, savukārt kāpēc tas ir svarīgi tiek turpināts analizēt nākamajā atkāpē.

Iesnieguma izskatīšanu būtiski ietekmē Iesniegumu likuma 7. panta pirmā daļa: “(1) Iestāde ir tiesīga atstāt iesniegumu bez izskatīšanas šādos gadījumos:

- 1) iesniegumā nav norādīts iesnieguma iesniedzējs (fiziskajai personai — vārds, uzvārds un adrese; juridiskajai personai — nosaukums un juridiskā adrese);

---

<sup>69</sup> Valsts pārvaldes iekārtas likums: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 94, 21.06.2002., 1. panta pirmās daļas 11. un 8. punkts.

<sup>70</sup> Iesniegumu likums: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 164, 11.10.2007.

<sup>71</sup> Administratīvās atbildības likums: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 225, 14.11.2018.

<sup>72</sup> Iesniegumu likums: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 164, 11.10.2007., 3. pants.

- 2) iesniegums nav parakstīts, izņemot šā likuma 2.panta ceturtajā daļā minēto gadījumu;
- 3) iesnieguma saturs ir kļūdi aizskarošs un izaicinošs;
- 4) iesnieguma teksts objektīvi nav salasāms vai saprotams;
- 5) atbilde uz iesniegumu ir dota iepriekš, un tā saturs attiecībā uz iepriekšējā iesniegumā norādītajiem tiesiskajiem vai faktiskajiem apstākļiem pēc būtības nav mainījies.”<sup>73</sup> Kā jau tika norādīts iepriekš, ir būtiski ievērot iesnieguma iesniegšanas nosacījumus, jo to pat vispār var atstāt bez izskatīšanas, piemēram, kad nav norādīts iesnieguma iesniedzējs.

Savukārt kārtību, kādā tiek pieņemti Datu valsts inspekcijas lēmumi, nosaka, tostarp, Fizisko personu datu apstrādes likuma VII nodaļa: “23. pants. Lēmumu pieņemšana  
Inspekcija, pieņemot datu regulas 58. pantā noteiktos lēmumus, attiecībā uz tiesiskā pienākuma uzlikšanu piemēro Administratīvā procesa likumu un attiecībā uz administratīvajiem sodiem — administratīvā pārkāpuma procesu regulējošos normatīvos aktus, ciktāl šis likums un datu regula nenosaka citādi.

23.<sup>1</sup> pants. Lēmumu pieņemšanas termiņš administratīvajā procesā

- (1) Inspekcija pieņem lēmumu sešu mēnešu laikā no lietas ierosināšanas dienas.
- (2) Ja objektīvu iemeslu dēļ sešu mēnešu termiņu nav iespējams ievērot, inspekcija to var pagarināt uz laiku līdz vienam gadam, termiņu skaitot no lietas ierosināšanas dienas.
- (3) Ja lietā nepieciešama ilgstoša faktu konstatācija, kā arī nepieciešams piemērot konsekvences mehānismu atbilstoši datu regulas 60. vai 63. panta noteikumiem, inspekcija ar motivētu lēmumu var pagarināt lēmuma pieņemšanas termiņu administratīvajā procesā uz laiku, kas nepārsniedz divus gadus no lietas ierosināšanas dienas.”<sup>74</sup> Var secināt, ka Latvijas Republikā Datu valsts inspekcija pieņem lēmumus saskaņā ar Administratīvā procesa likumu<sup>75</sup> un Administratīvās atbildības likumu<sup>76</sup>, kuros precīzi ir norādīts kādā veidā norit kādi procesi. Savukārt lēmumu administratīvajā procesā var gaidīt pat līdz diviem gadiem. Lai gan lēmumu var gaidīt tik ilgā termiņā, taču Vispārīgās datu aizsardzības regulas 58. pants nosaka samērā plašas pilnvaras Datu valsts inspekcijai kā uzraudzības iestādei, piemēram, norādīt apstrādātājam vai pārzinim par to, ka iespējams tiek pārkāpti datu aizsardzības noteikumi, ierobežot apstrādi un daudzi citi līdzekļi.<sup>77</sup> Šī darba autors uzskata, ka minēto līdzekļu ir samērā daudz un tie var nodrošināt pietiekamu datu aizsardzību, protams, ņemot vērā Datu valsts inspekcijas viedokli un lēmumus sakarā ar katru konkrētu gadījumu.

<sup>73</sup> Iesniegumu likums: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 164, 11.10.2007., 7. pants.

<sup>74</sup> Fizisko personu datu apstrādes likums: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 132, 04.07.2018., VII nodaļa.

<sup>75</sup> Administratīvā procesa likums: LV likums. Latvijas Vēstnesis, 164, 14.11.2001.

<sup>76</sup> Administratīvās atbildības likums: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 225, 14.11.2018.

<sup>77</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) *par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (Dokuments attiecas uz EEZ)*. Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L119/1, 04.05.2016., 58. pants.

Ja Datu valsts inspekcija konstatē pārkāpumu – tas var būt kā viens no pierādīšanas veidiem nodarītā kaitējuma atlīdzināšanai. Vispārīgās datu aizsardzības regulas 82. pants nosaka: “1. Jebkurai personai, kurai šīs regulas pārkāpuma rezultātā ir nodarīts materiāls vai nemateriāls kaitējums, ir tiesības no pārziņa vai apstrādātāja saņemt kompensāciju par tai nodarīto kaitējumu.

2. Jebkurš apstrādē iesaistītais pārzinis ir atbildīgs par kaitējumu, kas nodarīts ar apstrādi, kura pārkāpj šo regulu. Apstrādātājs ir atbildīgs par kaitējumu, kas nodarīts ar apstrādi, tikai tad, ja tas nav izpildījis šajā regulā paredzētos pienākumus, kas konkrēti adresēti apstrādātājam, vai ja tas ir rīkojies neatbilstīgi vai pretēji pārziņa likumīgiem norādījumiem. [..]

6. Tiesvedību par to, lai īstenotu tiesības saņemt kompensāciju, sāk tajās tiesās, kas ir kompetentas saskaņā ar 79. panta 2. punktā minētās dalībvalsts tiesību aktiem.”<sup>78</sup> Attiecīgi, ja personai ar pretlikumīgu datu apstrādi ir nodarīts kaitējums, tā var vērsties tiesā un pieprasīt atlīdzinājumu. Savukārt Vispārīgās datu aizsardzības regulas 79. pantā atkal ir norādītas tiesības vērsties tiesā, tikai ir precizēta piekritība: “1. Neskarot pieejamos administratīvos vai ārpusstiesas tiesību aizsardzības līdzekļus, tai skaitā tiesības iesniegt sūdzību uzraudzības iestādē, ievērojot 77. pantu, ikvienam datu subjektam ir tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, ja viņš uzskata, ka viņa tiesības saskaņā ar šo regulu ir pārkāptas, tādās viņa personas datu apstrādes rezultātā, kura neatbilst šai regulai.

2. Prasību pret pārzini vai apstrādātāju ceļ tās dalībvalsts tiesā, kurā atrodas pārziņa vai apstrādātāja uzņēmējdarbības vieta. Alternatīvi šādu prasību var celt tās dalībvalsts tiesās, kur atrodas datu subjekta pastāvīgā dzīvesvieta, izņemot, ja pārzinis vai apstrādātājs ir dalībvalsts publiska iestāde, kas rīkojas, pildot savas publiskās pilnvaras.”<sup>79</sup> Izskatot iepriekš norādīto piemēru par policijas darbinieku publicēšanu sociālajā tīklā “TikTok”, pārzinis būtu persona, kas ievietoja videoierakstu sociālajā tīklā – Valentīns Jeremejevs, savukārt sociālais tīkls “TikTok” būtu kā apstrādātājs. Policijas darbinieku pastāvīgā dzīvesvieta, visdrīzāk, atrodas Latvijas Republikā, tāpēc ir tiesības vērsties Latvijas tiesā par kaitējuma atlīdzināšanu vai arī sociālā tīkla “TikTok” uzņēmējdarbības vietā – Īrijā. Lai gan tā ir katra brīva izvēle, taču šī bakalaura darba autors uzskata, ka pieejamāka būtu Latvijas Republikas tiesa un būtu vieglāk kontrolēt un izprast notiekošos procesus tajā.

Attiecībā par kaitējuma atlīdzināšanu Latvijas Republikā, ir attiecināma Civillikuma trešās nodaļas pirmā apakšnodaļa ar nosaukumu “Neatļauta darbība un vainas pakāpes”.

---

<sup>78</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) *par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (Dokuments attiecas uz EEZ)*. Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L119/1, 04.05.2016., 82. pants.

<sup>79</sup> Turpat, 79. pants

Apakšnodaļas pantī, kurus var attiecināt uz personas datu apstrādi: “1635. Katrs tiesību aizskārums, tas ir, katra pati par sevi neatļauta darbība, kuras rezultātā nodarīts kaitējums (arī morālais kaitējums), dod tiesību cietušajam prasīt apmierinājumu no aizskārēja, ciktāl viņu par šo darbību var vainot.

Ar morālo kaitējumu jāsaprot fiziskas vai garīgas ciešanas, kas izraisītas ar neatļautas darbības rezultātā nodarītu cietušā nemantisko tiesību vai nemantisko labumu aizskārumu. Atlīdzības apmēru par morālo kaitējumu nosaka tiesa pēc sava ieskata, ņemot vērā morālā kaitējuma smagumu un sekas.

Ja šā panta otrajā daļā minētā neatļautā darbība izpaudusies kā noziedzīgs nodarījums pret personas dzīvību, veselību, tikumību, dzimumneaizskaramību, brīvību, godu, cieņu vai pret ģimeni, vai nepilngadīgo, pieņemams, ka cietušajam šādas darbības rezultātā ir nodarīts morālais kaitējums. Citos gadījumos morālais kaitējums cietušajam jāpierāda.

**P i e z ī m e.** Darbība šeit jāsaprot plašākā nozīmē, aptverot ne vien darbību, bet arī atturēšanos no tās, tas ir, bezdarbību.”<sup>80</sup> Tiek secināts, ka policijas darbinieka personas datu nelikumīga apstrāde arī dot tiesību prasīt atlīdzību, tikai to ir jāpierāda un apmēru izlems tiesa pēc sava ieskata.

Civillikuma<sup>81</sup> procesuālās tiesību normas ir iekļautas Civilprocesa likumā<sup>82</sup>, atbilstoši tam ir samaksājama valsts nodeva un iesniedzams prasījums pret personu, tādā veidā var pieprasīt morālo kaitējumu. Morālais kaitējums un tā veids un apmērs ir ļoti diskutabls jautājums, tam būtu nepieciešams veltīt vēl vienu studiju vai bakalaura darbu, lai detalizēti izprastu morālā kaitējuma jautājumus. Šajā bakalaura darbā nav nepieciešams ļoti detalizēti analizēt par morālo kaitējuma, tāpēc tiks norādīta tikai vispārīga informācija. Kā piemēru var norādīt Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2012. gada 15. maija spriedumu lietā Nr. A420412311, kurā sniegta šāda atziņa: “Tēze: Tas vien, ka atlīdzinājuma prasījuma tiesiskais pamats pastāv, nenozīmē, ka nodarīts morāls kaitējums jeb radītas tādas faktiskas sekas, kas atlīdzināmas.”<sup>83</sup> Kā jau norādīts iepriekš, morālo kaitējumu ir jāpierāda, Augstākā tiesa arī norādīja uz to, ka ne jebkurā gadījumā morālais kaitējums būs atlīdzināms. Savukārt Administratīvās apgabaltiesas 2023. gada 20. maija spriedumā lietā Nr. A420234319 tika analizēts gadījums, kad personas dati tika izplatīti video sižetā, tādā veidā, pēc cietušā ieskata, nodarot morālo kaitējumu. Lai gan administratīvā rajona tiesa apstiprināja morālā kaitējuma atlīdzinājumu naudas izteiksmē – 100 eiro, bet apgabaltiesa šādam

<sup>80</sup> Civillikums: LV likums. Valdības Vēstnesis Nr. 41, 20.02.1937., trešās nodaļas pirmā apakšnodaļa.

<sup>81</sup> Turpat

<sup>82</sup> Civilprocesa likums: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 326/330, 03.11.1998.

<sup>83</sup> Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 15.05.2012. spriedums lietā Nr. SKA-410/2012 *Morālā kaitējuma atlīdzināšanas priekšnoteikumi.* Pieejams: <https://www.at.gov.lv/downloadlawfile/4561> [sk. 29.11.2023.]

atlīdzinājumam nepievienojās. Apgabaltiesa norādīja, tostarp, šādus argumentus: “Pirmās instances tiesa atzina, ka taisnīga un samērīga atlīdzība par pieteicējam nodarīto nemantisko kaitējumu ir nosakāma 100 euro, jo secināja, ka, centram pārtraucot sižeta publiskošanu, tas nepadarīs pieteicējam nodarīto goda un cieņas aizskārumu par nenotikušu un nenovērsīs viņam jau radušos kaitējumu (atreferēts šā sprieduma [4.13]). Apgabaltiesa šiem secinājumiem nepievienojas, jo pieteicēja goda un cieņas vai reputācijas aizskārumus lietā nav konstatējams. [...] Apgabaltiesa nerod objektīvu pamatu uzskatīt, ka cita, izmantojot E.Danovska lietotos terminus, – savaldīga un nosvērta – persona šādā situācijā saskatītu, ka sižeta saturs grauj tās reputāciju un aizskar godu un cieņu. Sižetā ir saprotami izskaidrots, ka citas personas tēla atveidošana ir tikai spēle. Turklāt krāpnieks spēlē ir persona, kura krāpjas, nevis tā, kuru krāpnieks atveido. [...]”

Apgabaltiesa nekonstatē citas lietas, un pieteicējs uz tādām nav atsaucies, kur salīdzināmos apstākļos personai būtu piešķirts atlīdzinājums par nemantisko kaitējumu naudā.” Līdz ar to Administratīvā apgabaltiesa nosprieda, ka par nodarīto cietušajam ir jāatvainojas.<sup>84</sup> Morālā kaitējuma atlīdzināšana var būt iespējama arī, kad policijas darbinieka personas dati tiek nelikumīgi apstrādāti, taču jāpēta un jāņem vērā līdzīgus gadījumus, kad ir piešķirts morālais kaitējums, lai būtu pamats to pieprasīt.

Krimināllikuma 145. pants paredz kriminālatbildību par nelikumīgām darbībām ar fiziskas personas datiem. Pants ir izteikts šādā redakcijā: “(1) Par nelikumīgām darbībām ar fiziskās personas datiem, ja ar to radīts būtisks kaitējums, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar probācijas uzraudzību, vai ar sabiedrisko darbu, vai ar naudas sodu.

(2) Par nelikumīgām darbībām ar fiziskās personas datiem, ja tās izdarījis personas datu apstrādes pārzinis vai operators atriebības, mantkārīgā vai šantāžas nolūkā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar probācijas uzraudzību, vai ar sabiedrisko darbu, vai ar naudas sodu.

(3) Par personas datu apstrādes pārziņa vai operatora vai datu subjekta ietekmēšanu, pielietojot vardarbību vai draudus vai ļaunprātīgi izmantojot uzticību, vai ar viltu nolūkā veikt nelikumīgas darbības ar fiziskās personas datiem —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar probācijas uzraudzību, vai ar sabiedrisko darbu, vai ar naudas sodu.” Kā redzams no panta daļām, kriminālatbildība iestājas tikai pastāvot noteiktiem kritērijiem – būtisks kaitējums,

---

<sup>84</sup> Administratīvās apgabaltiesas 20.05.2023. spriedums lietā Nr. A420234319. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/nolemumi/pdf/507128.pdf> [sk. 29.11.2023.]

mantkārība vai šantāža, vardarbība, draudi, ļaunprātīga uzticēšanās vai viltus.<sup>85</sup> Ne katrā gadījumā būs konstatējams viens no minētajiem kritērijiem, tāpēc tieši kriminālatbildība ir iekļauta kā pēdējais šajā nodaļa analizējamais jautājums.

Šī darba autors vēlas pievērst īpašu uzmanību Krimināllikuma 145. panta pirmajai daļai<sup>86</sup>, jo pārējo daļu piemērošana ir samērā skaidra. Krimināllikuma komentāru pirmajā daļā ir konstatējams šāds skaidrojums: “20. Ņemot vērā noziedzīga nodarījuma izdarīšanas konkrētos apstākļus un nodarījumu izdarījušai personai piemītošās īpašības, noziedzīga nodarījuma sastāva jēdziena kopīgās pazīmes krimināltiesību teorijā tiek sadalītas divās grupās: objektīvajās un subjektīvajās pazīmēs. 21. Objektīvo pazīmju kopumā ietilpst ar Krimināllikumu aizsargātās valsts, sabiedrības, atsevišķu cilvēku grupu un indivīdu intereses, kuras apdraud noziedzīgais nodarījums. Šo pazīmju kopums ir noziedzīga nodarījuma objekts. 22. Pie noziedzīga nodarījuma objektīvajām pazīmēm pieskaitāmas arī tās, kuras raksturo personas nodarījuma ārējās izpausmes procesu un kaitējumu, kas radīts ar prettiesisko darbību vai bezdarbību likuma aizsargātajām interesēm. Šādi apstākļi veido noziedzīga nodarījuma objektīvo pusi.”<sup>87</sup> Izrietot no minētā, šī darba autors vēlas izanalizēt Krimināllikuma 145. panta pirmās daļas<sup>88</sup> objektīvo pusi, proti būtiska kaitējuma priekšnoteikumu.

Likumā “Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību” 23. pantā pirmajā daļā ir norādīts: “23.pants. (1) Atbildība par Krimināllikumā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, ar kuru radīts būtisks kaitējums, iestājas, ja noziedzīgā nodarījuma rezultātā iestājušās kādas no minētajām sekām:

1) nodarīts mantisks zaudējums, kas noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdī nav bijis mazāks par piecu tai laikā Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu kopsummu, un apdraudētas vēl citas ar likumu aizsargātās intereses;

2) nodarīts mantisks zaudējums, kas noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdī nav bijis mazāks par desmit tai laikā Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu kopsummu;

3) ievērojami apdraudētas citas ar likumu aizsargātās intereses.”<sup>89</sup> Lai gan par materiālo zaudējumu ir skaidrs un, ja tāds ir radies, tad var attiecināt kriminālatbildību uz katru konkrēto gadījumu. Taču pastāv arī frāzes “apdraudētas vēl citas ar likumu aizsargātās intereses” un “ievērojami apdraudētas citas ar likumu aizsargātās intereses”, šīs divas frāzes gan rosina izprast to būtību. Šajā sakarā ir konstatējama norāde Krimināllikuma komentāru otrajā daļā:

---

<sup>85</sup> *Krimināllikums*: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 199/200, 08.07.1998., 145. pants.

<sup>86</sup> Turpat, 145. panta pirmā daļa.

<sup>87</sup> Krastiņš, U, Liholaja, V. *Krimināllikuma komentāri. Pirmā daļa (I-VIII<sup>2</sup> nodaļa). Trešais papildinātais izdevums*. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2021, 363 lpp.

<sup>88</sup> *Krimināllikums*: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 199/200, 08.07.1998., 145. panta pirmā daļa.

<sup>89</sup> *Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību*: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 331/332, 04.11.1998., 23. panta pirmā daļa.

“17. Izlemjot jautājumu par būtiska kaitējuma esību, vērā ņemama Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2008. gada 1. septembra lēmuma lietā Nr. SKK-351/2008, krimināllieta Nr. 12330002307, ietvertā norāde, ka Satversmē garantēto tiesību aizskārums katrā ziņā atzīstams par personas interešu ievērojamu aizskārumu likuma “Par krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību” 23. panta izpratnē, kas precizēta ar Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2016. gada 29. septembra lēmumu lietā Nr. SKK-190/2016, krimināllieta Nr. 11816003310, norādot, ka Krimināllikuma 145. pantā paredzētais noziedzīgais nodarījums (nelikumīgas darbības ar fiziskās personas datiem) apdraud ar Latvijas Republikas Satversmes 96. pantu garantētās personas tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību un noslēpumu, taču, lai iestātos kriminālatbildība, ar šīm darbībām jābūt radītam būtiskam kaitējumam. Proti, ne katrs Latvijas Republikas Satversmē garantēto tiesību aizskārums pats par sevi, bez aizskāruma izvērtējuma atzīstams par būtisku kaitējumu likuma “Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību” 23. panta izpratnē. Būtisks kaitējums nosakāms, pamatojoties uz tiesā pārbaudītiem pierādījumiem, izvērtējot interešu apdraudējuma veidu, saturu, intereses nesēja jeb personas, pret kuru vērsts apdraudējums, īpašības un attieksmi pret konkrēto interešu apdraudējumu.”<sup>90</sup> Šī darba autors uzskata, ka krimināltiesiskā regulējuma pētīšanai šajā sakarā būtu jāvelta atsevišķs darbs un šī bakalaura darba kontekstā nav nepieciešama ļoti detalizēta analīze. Taču var izdarīt secinājumus, ka konkrētajos apstākļos personu par nelikumīgu datu apstrādi var saukt arī pie kriminālatbildības, taču jārod pamatojums būtiska kaitējuma esamībai katrā konkrētajā gadījumā.

Analizējot šīs nodaļas sākumā minēto situāciju, secināms, ka drīzāk būtisks kaitējums nav iestājies, par to neliecina redzami notikumi, bet jebkurā gadījumā nepieciešami papildus fakti. Jebkurā gadījumā – policijas darbinieks var vērsties Valsts policijā ar iesniegumu un iespējams notiks notikušā pārbaude un sniegta atbilde vai konstatētas noziedzīga nodarījuma pazīmes. Attiecībā par visā nodaļā norādīto, ir izdarāms secinājums, ka policijas darbiniekam ir jāvelta savas pūles un laiku – vispirms jāvērsas pie pārziņa, no sākuma identificējot veidu kā to izdarīt, pēc tam iespējams Datu valsts inspekcijā, jāsniedz iesniegumi un paskaidrojumi, nepieciešamības gadījumā arī tiesā. Jautājums rodas tikai par to vai tiesiskais regulējums ir atbilstošs, vai patiešām policijas darbinieks ir valsts aizsardzībā, kad šādos jautājumus ir jārisina pašam un jāvelta tam tik daudz uzmanības.

---

<sup>90</sup> Krastiņš, U., Liholaja, V. *Krimināllikuma komentāri. Otrā daļa (IX-XVII nodaļa). Trešais papildinātais izdevums*. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2022, 621 lpp.

### 3. PROBLEMĀTIKA TIESISKAJĀ REGULĒJUMĀ

Šajā nodaļā autors vēlas likt uzsvāru uz viņa kā Valsts policijas darbinieka profesionālo pieredzi jeb tiešajiem novērojumiem saskarsmē ar fiziskajām personām. Autors uzskata, ka vairākas personas neizprot tiesību normu klāstu, to piemērošanu un citus juridiskus aspektus, kurus iemāca topošajiem juristiem un tiesību piemērotājiem. Šī darba autors ir saskāries ar vairākām situācijām, kad personas apstrādā citu personu datus, nemaz nezinot vai neiedziļinoties datu apstrādes tiesiskajos aspektos, piemēram, publiskajās vietās veicot videoierakstus ar viedierīcēm, ierakstot gan policijas darbinieku sejas un teikto, gan arī citu klātesošo sejas un teikto, pēc kā šādi ieraksti tiek publicēti sociālajos tīklos. Šādu piemēru var konstatēt ļoti daudz, vienu no tādiem šī darba autors ir analizējis šī darba otrajā nodaļā. Personas, tām jautājot par personas datu apstrādes tiesiskumu, nevar sniegt tādu atbildi, kādu sniegtu, piemēram, kāds jurists, kurš praktizē datu aizsardzības jautājumos. Šajā sakarā ir konstatējams Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes dekānes Anitas Rodiņas komentārs: “Ja cilvēks nemāk domāt, tas nozīmē, ka viņš nav lasījis dažādus viedokļus, nav analizējis. Juristam tas ir būtiski – iemācīties kritiski domāt. Tikai izlasot, bezkaislīgi atreferējot citu domas, kritisku domāšanu iemācīties nevar.”<sup>91</sup> Par šo komentāru ir izdarāms secinājums, ka nepieciešams izanalizēt vairākus avotus, lai saprastu normatīvos aktus. Bieži vien tiek dzirdēts tādi komentāri kā: “Kurš likums to aizliedz?!", “Es drīkstu veikt videoierakstu, jo es tev maksāju algu.”, “Tu esi publiska persona.”, u.c. Un patiešām, nevienai personai nav pienākuma kļūt par juristu, izlasīt visu par tiesībām un tad tikai atļaut doties sabiedrībā, tāpēc nepieciešami skaidri un precīzi noteikumi, lai ikvienai personai būtu uzreiz skaidrs kā tos piemērot.

Policijas darbiniekam, pildot viņam uzliktos pienākumus, ir ļoti plašs pienākumu klāsts, kurus nosaka likums “Par policiju”<sup>92</sup>. Visiem ir zināms arī par policijas darbinieku trūkumu sakarā ar atalgojumu, darba apstākļiem, lielu slodzi, u.c. Cilvēktiesību gids šajā sakarā norāda: “Ikvienam ir tiesības uz drošiem un veselībai nekaitīgiem darba apstākļiem. Tas nozīmē, ka darba vietā ir jābūt maksimāli samazinātiem visiem tiem faktoriem, kas var radīt cilvēka veselības vai pat dzīvības risku. Pie darba vietā iespējamiem veselības riskiem pieder ne tikai fiziskās drošības riska faktori (karstums, troksnis, bīstamas ķīmiskas vielas vai fizisku traumu iespējamība), bet arī psiholoģiskie un emocionālie riska faktori: stress un garas darba stundas.”<sup>93</sup> Attiecīgi var secināt, ka darba vietai pēc iespējas jāsamazina riski nodarbinātā

<sup>91</sup> Krūzkopa, S. Juristam tas ir būtiski – iemācīties kritiski domāt. 2018. Pieejams: <https://lvportals.lv/viedokli/299293-juristam-tas-ir-butiski-iemacities-kritiski-domat-2018> [sk. 30.11.2023.]

<sup>92</sup> *Par policiju*: LV likums. Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs Nr. 31/32, 15.08.1991.

<sup>93</sup> *Cilvēktiesību gids*. Tiesības uz veselīgiem darba apstākļiem 2023. Pieejams: <https://www.cilvektiesibugids.lv/lv/temas/veseliba/tiesibas-uz-veselibu/tiesibas-uz-veselibu-un-citas-cilvektiesibas/tiesibas-uz-veselīgiem-darba-apstakļiem> [sk. 30.11.2023.]

veselībai, savukārt pienākumu, kuri tieši neietilpst policijas specifikā, veikšana var radīt stresu un paaugstinātu nogurumu. Skaidrot daudzām personām arī par normatīvajiem aktiem personu datu aizsardzības jomā nav policijas kompetencē un policijas darbiniekam būtu jānorāda uz kādu vienu normu, kas to tieši nosaka. Piemēri ir konstatējami arī infekcijas “Covid-19” plašas izplatīšanas laikā, par kuriem tiek analizēts žurnālā “Jurista Vārds”, piemēram: “Šobrīd lielākā daļa ar Covid-19 vīrusa izplatības mazināšanu noteikto ierobežojumu un pienākumu ir noteikti Ministru kabineta noteikumos. Sociālajos tīklos nācies lasīt viedokli, ka šie ierobežojumi un pienākumi neesot jāievēro, jo tie izriet no Ministru kabineta noteikumiem, nevis Saeimas pieņemta likuma. Tomēr šāds viedoklis ir juridiski absurds.”<sup>94</sup> Un šādi viedokļi rodas arī no tā, ka personas mēdz izlasīt tikai vienu kādu konkrētu tiesību normu, kurā ir regulēts attiecīgais jautājums. Un atkal – policijas darbiniekiem nākas skaidrot par to, ka ir vēl vairāki tiesību avoti, kurus piemēro, bet personas to mēdz neizprast.

Žurnālā “Jurista Vārds” ir konstatējams raksta par administratīvās atbildības reformu, kurā tiek analizēts arī tāda tiesību principa kā “tiesiskā noteiktība” nozīme: “Kā atzinis Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments, viena no svarīgākajām tiesiskas valsts principa prasībām ir prasība pēc tiesību normas noteiktības un skaidrības. Tiesību norma, kura ir formulēta neskaidri, nesaprotami, valodnieciski nepietiekami un nenoteikti, pazaudē savu mērķi. Tiesību normu sistēma, kuru normas adresāts nevar izprast, noved pie tiesiskas nedrošības. Tādēļ skaidras un noteiktas tiesību normas ir tiesību pamats un būtiska tiesiskas valsts sastāvdaļa. Jo sevišķi tiesību normu skaidrība ir svarīga gadījumos, kad valsts vērsas pret personu ar mērķi piemērot sankcijas.”<sup>95</sup> Šī darba pirmajā nodaļā pārsvarā tika analizēts viens normatīvais akts (Vispārīgā datu aizsardzības regula<sup>96</sup>) un arī turpmākajās nodaļās tika pieminēts šis normatīvais akts. Tāpēc, ka normatīvais regulējums personu datu aizsardzībā ir ļoti plašs un vispārīgs, var rasties nesapratne kādos gadījumos un kā to piemērot. Ir nepieciešama norma, kura skaidri paredz kādu konkrētu gadījumu, šajā gadījumā – policijas darbinieka personas datu aizsardzību.

Atsevišķi izzināms ir arī jautājums par likumpārkāpumu prevenciju. Interneta vietnē “www.lvportals.lv” ir konstatējams raksts par prevenciju, kurā ir norādīts: “Šeit noteikti jāuzsver, ka ir runa par "likumpārkāpumu prevenciju", nevis "likumpārkāpēju prevenciju" – nav jāgaida, kamēr cilvēks izdarīs pārkāpumu, un tikai tad jārikojas.[6] Prevencija vairāk ir līdzeklis

<sup>94</sup> Pleps, J., Priekulis, J., Strupišs, A., Lībiņa-Egnere, I., Šķiņķis, M., Jansons, J., Birģelis, M., Latvijas Republikas prokuratūra. Vai ir jāievēro tiesību normas, kurām persona nepiekrīt// Jurista Vārds Nr. 45 (1155), 10.11.2020.

<sup>95</sup> Smiltēna, A. Svarīgākie administratīvās atbildības reformas elementi// Jurista Vārds Nr. NR. 50/51/52 (1108/1109/1110), 17.12.2019.

<sup>96</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (Dokuments attiecas uz EEZ). Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L119/1, 04.05.2016.

notikumu gaitas prognozēšanai un reaģēšanai, nevis iespēja vērsties pret personu. Prevencijas būtība ir aizsteigties priekšā notikumiem. Prevencija ir sistēma, kas veidota no tādiem savstarpēji saistītiem instrumentiem, kas dod iespēju novērst likuma pārkāpumu vai iejaukties, pirms šis pārkāpums noticis. Minētais nenoliedz, ka, ietekmējot personas uzvedības veidu, tās izvēles, var ietekmēt arī pašu personu. Tomēr prevencijas misija jebkuras represijas padara sekundāras.”<sup>97</sup> Tātad, ņemot vērā šajā darbā jau izanalizēto, ir secināms, ka par nelikumīgu personu datu apstrādi ir paredzēta administratīvā atbildība, kas ir Datu valsts inspekcijas kompetencē. Attiecīgi, nepastāvot tādai tiesību normai, kura precīzi nosaka, ka arī policijas darbinieku personas dati tiek aizsargāti, var rasties situācijas, kad personas pat neapzināti izdara likumpārkāpumu – nelikumīgi apstrādā policijas darbinieku datus, tikai neizpratnes par plašo normatīvo aktu klāstu personu datu aizsardzībā dēļ.

Ņemot vērā šajā nodaļā aprakstīto, izdarāms secinājums, ka fiziskajām personām, kuras nestrādā jomā, kas ir saistīta ar jurisprudenci, ir grūti interpretēt tiesību normas, izdarot pareizus secinājumus, tas prasa laiku un nesamērīgas pūles, arī prasīt no personām to būtu nesamērīgi. Tiesiskās noteiktības princips paredz to, ka tiesību normām jābūt skaidrām un saprotamām, savukārt Vispārīgā datu aizsardzības regula<sup>98</sup> ir ļoti plaša un tās izpratnei nepieciešams ieguldīt laiku, pētot arī citus avotus. Pastāv likumpārkāpumu prevencija, kurai jānodrošina likumpārkāpumu novēršanu pirms iestājas kāda veida atbildība. Tātad secināms, ka, lai valsts izpildītu savu pienākumu policijas darbinieku aizsardzībā, nepieciešama precizējoša tiesību norma, kura noteiktu, ka arī policijas darbinieka personas dati ir aizsargājami. Šī darba autors uzskata, ka šāda norma ļautu policijas darbiniekam uzreiz vērsties pie personas un atsaukties uz konkrēto likuma pantu. Protams, ka policijas darbiniekam ir jāļauj arī iebilst personas datu apstrādei un prasīt tās pamatojumu. Vienlaicīgi norādāms, ka šī bakalaura darba autors saprot, ka policijas darbiniekiem nav un nevar būt tādas pašas tiesības kā jebkurai privātpersonai, tāpēc jebkurā gadījumā katrs konkrēts datu apstrādes gadījums analizējams atsevišķi.

Turpinot tēmu par valsts pienākumu aizsargāt policijas darbiniekus un, ņemot vērā iepriekšējās atkāpēs norādīto, secināms, ka, lai pilnīgi veidotu izpratni par policijas darbinieka nelikumīgu datu apstrādi un par to, ka tā ir sodāma rīcība, nepieciešams ieviest vēl vienu tiesību normu. Dr.iur. Aleksandrs Matvejevs rakstā zinātniskajā žurnālā diskutē par prevencijas lomu likumpārkāpumu novēršanā, norādot arī: “Lai gan juridiskās atbildības sistēma pilda arī preventīvo funkciju, tomēr ar tās tiesību instrumentiem valsts reaģē uz jau izdarīto noziedzīgu

<sup>97</sup> Kronberga, I. Likumpārkāpumu prevencija jeb neiespējamā misija (I). 2011. Pieejams: <https://lvportals.lv/norises/240579-likumparkapumu-prevencija-jeb-neiespejama-misija-i-2011> [sk. 01.12.2023.]

<sup>98</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) *par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (Dokuments attiecas uz EEZ)*. Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L119/1, 04.05.2016.

nodarījumu un citu likumpārkāpumu, tātad – situācijās, kad personas intereses jau tikušas aizskartas. Nenoliedzami, arī preventīvu pasākumu īstenošana nenovērsīs absolūti visus nodarījumus pret personu pamattiesībām, bet tas neatbrīvo valsti no pienākuma darīt visu iespējamo, lai mazinātu šādu nodarījumu iespējamību.”<sup>99</sup> Tiek norādīts, ka juridiskā atbildība arī veicina prevenciju. Protams, ka tas nav vienīgais prevencijas līdzeklis un prevencijai būtu jāvelta īpaši uzmanība atsevišķā pētnieciskajā darbā. Tomēr ir norādāms, ka Datu valsts inspekcijas mājaslapā ir konstatējami vairāki raksti, kampaņas un norādes par datu aizsardzību un vispārīga informācija kā tā tiek īstenota (piemēram - kampaņa “Dati ir vērtība – sargā tos!”).<sup>100</sup>

Vispārīgās datu aizsardzības regulas 84. panta pirmā daļa nosaka: “1. Dalībvalstis paredz noteikumus par citām sankcijām, ko piemēro par šīs regulas pārkāpumiem, jo īpaši pārkāpumiem, par kuriem nav paredzēti administratīvi naudas sodi saskaņā ar 83. pantu, un veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka šos noteikumus īsteno. Šādas sankcijas ir iedarbīgas, samērīgas un atturošas.”<sup>101</sup> Attiecīgi, dalībvalstis var lemt arī par citiem sodiem, kurus ieviest par datu apstrādes pārkāpumiem. Lai gan Vispārīgā datu aizsardzības regula<sup>102</sup> ir piemērojama tieši, taču vienmēr pastāv iespēja, pieturoties pie regulas nosacījumiem, papildināt normatīvos aktus ar precizējošām tiesību normām, lai ikvienai personai būtu skaidrs kādas darbības rezultāts. Viens no variantiem kā precizēt Vispārīgo datu aizsardzības regulu<sup>103</sup> ir ieviest administratīvo atbildību par nelikumīgo policijas darbinieku personas datu apstrādi. Šajā darbā jau tika analizēta kriminālatbildība par nelikumīgām darbībām ar fiziskas personas datiem, pēc analogijas var noteikt arī administratīvo atbildību gadījumos, kad nav iestājies būtisks kaitējums, mantkārība vai šantāža, vardarbība, draudi, ļaunprātīga uzticēšanās vai viltus. Vairākos avotos tiek norādīts uz to, ka administratīvā pārkāpuma lieta ir “mazā krimināllieta”, par to diskutēja arī grāmatā “Administratīvo pārkāpumu tiesības. Administratīvās atbildības likuma skaidrojumi.”, kurā tika norādīts: “Administratīvo pārkāpumu tiesību nošķiršanas no krimināltiesībām problemātikas iezīme ir tā, ka šāda nošķiruma pamatā var izvirzīt veselu virkni dažādu kritēriju, tomēr neviens no šiem kritērijiem neveido principu, kas droši un visās situācijās ļautu nošķirt administratīvo

<sup>99</sup> Matvejevs, A. Public security and preventive measures in police law. 2017. Administrative and Criminal Justice, 2(79), 4-9.

<sup>100</sup> *Datu valsts inspekcija*. Kampaņa "Dati ir vērtība - sargā tos!". 2023. Pieejams: <https://www.dvi.gov.lv/lv/kampana-dati-ir-vertiba-sarga-tos> [sk. 01.12.2023.]

<sup>101</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) *par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (Dokuments attiecas uz EEZ)*. Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L119/1, 04.05.2016., 84. panta pirmā daļa.

<sup>102</sup> Turpat

<sup>103</sup> Turpat

pārkāpumu no noziedzīga nodarījuma. [...] Neskatoties uz problēmu skaidri nodalīt šīs divas tiesību nozares, pat romiešu tiesību avoti liecina, ka izsenis pastāv nepieciešamība šos divus likumpārkāpumu veidus nošķirt.”<sup>104</sup> Izdarāms secinājums, ka administratīvo pārkāpuma lietās un krimināllietās ir saskatāma līdzība un attiecīgi šajā gadījumā, lemjot par jaunās tiesību normas redakciju, var ņemt vērā paredzēto kriminālatbildību.

Pastāv Administratīvo sodu likums par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā, kura 4. pants ir izteikts šādā redakcijā: “4. pants. Amatpersonas likumīgo prasību nepildīšana vai amatpersonas darbības traucēšana  
Par amatpersonas likumīgo prasību nepildīšanu vai amatpersonas darbības traucēšanu piemēro brīdinājumu vai naudas sodu fiziskajai personai līdz simt četrdesmit naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no četrpadsmit līdz divtūkstoš astoņsimt naudas soda vienībām.”<sup>105</sup> Lai gan par amatpersonas likumīgo prasību nepildīšanu Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā (zaudējis spēku 01.07.2020.) jau bija paredzēta administratīvā atbildība<sup>106</sup>, taču tiesību norma tika Administratīvo sodu likumā par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā tika papildināta ar vārdiem “vai amatpersonas darbības traucēšana”<sup>107</sup>. Amatpersonas darbības traucēšana var ietvert sevī ļoti daudz situāciju un tikai gramatiski to interpretējot var likties, ka arī nelikumīga policijas darbinieku datu apstrāde (piemēram – policijas darbinieka filmēšana) to aptver, taču sistēmiski interpretējot šo pantu, šāds secinājums atkrīt. Savukārt Administratīvo sodu likumā par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā 4. pants ir iekļauts II nodaļā ar nosaukumu “Administratīvie pārkāpumi pārvaldes jomā”. Paturpinot atbildības noteikšanu par amatpersonas likumīgo prasību nepildīšanu vai amatpersonas darbības traucēšanu, attiecīgi šajā nodaļā un aiz šī panta būtu ievietojams pants, kurš paredz administratīvo atbildību par nelikumīgu policijas darbinieka personas datu apstrādi. Attiecībā par sodu veidiem un apmēru var noteikt tādu pašu apmēru kā par amatpersonas darbības traucēšanu, it īpaši ņemot vērā Administratīvās atbildības likuma 16. panta sesto daļu: “6) Maksimālais naudas soda apmērs fiziskajām un juridiskajām personām ar likumu noteiktajā administratīvā soda sankcijā drīkst tikt pārsniegts, ja lielāka naudas soda nepieciešamība ir noteikta Latvijas Republikai saistošā

<sup>104</sup> Sagatavojis autoru kolektīvs, E. Danovska un G. Kūtra zinātniskajā redakcijā. *Administratīvo pārkāpumu tiesības. Administratīvās atbildības likuma skaidrojumi*. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2020, 637 lpp.

<sup>105</sup> Administratīvo sodu likums par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 96, 20.05.2020., 4. pants.

<sup>106</sup> Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss: LV likums. Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 51, 20.12.1984. ZAUDĒJIS SPĒKU.

<sup>107</sup> Administratīvo sodu likums par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 96, 20.05.2020., 4. pants.

starptautiskajā tiesību aktā.”<sup>108</sup> Nepieciešamības gadījumā Vispārīgā datu aizsardzības regula paredz lielāku naudas sodu apmēru un konkrētajā situācijā būs piemērojams arī lielāks naudas sods.

Turpinot analizēt jaunas tiesību normas, kura nosaka atbildību par nelikumīgu policijas darbinieku personas datu apstrādi, ieviešanu, grāmatā “Administratīvo pārkāpumu tiesības. Administratīvās atbildības likuma skaidrojumi.” Ir konstatējama instrukcija kā veidot jaunus administratīvo pārkāpumu sastāvus: “Pirmais un svarīgākais kritērijs ir administratīvā akta prioritātes princips. [...] Administratīvā akta prioritātes princips nozīmē, ka tikai tad, ja problēmsituāciju nav iespējams atrisināt, izdodot administratīvo aktu, ir pieļaujams piemērot administratīvo sodu. Izšķiršanos par labu problēmsituācijas risināšanā administratīvā akta ceļā vai administratīvā soda ceļā veic likumdevējs.”<sup>109</sup> Attiecinot šo principu uz bakalaura darbā apskatāmajiem jautājumiem, ir konstatējams Vispārīgas datu aizsardzības regulas preambulas 148. apsvērums: “Lai stiprinātu šīs regulas noteikumu izpildi, papildus atbilstošiem pasākumiem, ko uzraudzības iestāde piemēro saskaņā ar šo regulu, vai to vietā, par šīs regulas pārkāpumiem būtu jāpiemēro sankcijas, tostarp administratīvi naudas sodi. Nenožīmīgu pārkāpumu gadījumā vai ja naudas sods, kādu varētu uzlikt, radītu nesamērīgu slogu fiziskai personai, naudas soda vietā var izteikt rājienu.”<sup>110</sup> Secināms, ka tikai atsevišķos gadījumos ir piemērojams rājiens, likumdevējs noteica, ka tiek izdots administratīvais akts un papildus tam jābūt sankcijai.

Turpinot analizēt skaidrojumu grāmatā, ir konstatējams: “Nākamajā izvērtēšanas solī būtu jāizvērtē iespējamā pārkāpuma attiecināmība uz publiski tiesiskajām attiecībām. [...] Līdzīgi secinājumi izteikti arī Administratīvo sodu sistēmas attīstības koncenpcijā un minētajos informatīvajos ziņojumos, kuros kā viens no principiem administratīvo pārkāpumu sastāvu izstrādāšanā formulēts šāds: “nodarījuma attiecināmība uz publiski tiesiskajām attiecībām (proti, vai kodeksā noteiktie administratīvie sodi ir paredzēti par civiltiesisku saistību pārkāpšanu un līdz ar to nav saglabājami; vai kodeksā noteiktie administratīvie sodi, kas uzskatāmi par valsts iejaukšanos civiltiesiskajās attiecībās, ir attaisnojami, jo aizskar būtiskas sabiedriskās intereses (piemēram, darba tiesībās, patērētāju aizsardzības tiesībās) un līdz ar to

---

<sup>108</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) *par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (Dokuments attiecas uz EEZ)*. Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L119/1, 04.05.2016.

<sup>109</sup> Sagatavojis autoru kolektīvs, E. Danovska un G. Kūtra zinātniskajā redakcijā. *Administratīvo pārkāpumu tiesības. Administratīvās atbildības likuma skaidrojumi*. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2020, 637 lpp.

<sup>110</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) *par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (Dokuments attiecas uz EEZ)*. Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L119/1, 04.05.2016., preambulas 148. apsvērums.

saglabājami u.tml.)”<sup>111</sup> Šī darba autors uzskata, ka šajā sakarā nav nepieciešams garš komentārs, jo tiesības uz datu aizsardzību ir cilvēka pamattiesības. “Visbeidzot jāņem vērā tas, ka ir aizliegts paredzēt administratīvos sodus par administratīvā akta labprātīgu nepildīšanu. Proti, ja lieta uzsākta administratīvā procesa ietvaros, tad šī procesa ietvaros tā arī ir jāpabeidz.”<sup>112</sup> Arī par šo nav nepieciešamas garas diskusijas un ir skaidrs, ka par administratīvā akta neizpildi saskaņā ar Administratīvā procesa likumu ir piemērojami attiecīgi piespiedu līdzekļi. Ņemot vērā minētajā grāmatā norādīto, ir secināms, ka skaidrojumi grāmatā arī pieļauj tādu tiesību normu, kura paredz administratīvo atbildību par nelikumīgu policijas darbinieku personas datu apstrādi.

Izdarot secinājumus par iepriekš šajā nodaļā analizēto, ir izveidojama tāda tiesību norma, kura paredz administratīvo atbildību par nelikumīgu policijas darbinieku personas datu apstrādi. Pēdējais jautājums, ko šajā sakarā būtu nepieciešams izanalizēt, ir kompetence administratīvā pārkāpuma procesa veikšanā. Administratīvo sodu likuma par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā V nodaļa nosaka kompetenci administratīvo pārkāpumu procesā, šīs nodaļas 29. panta otrā daļa ir izteikta šādā redakcijā: “(2) Administratīvā pārkāpuma procesu par šā likuma 3. panta pirmajā daļā minēto pārkāpumu līdz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanai veic arī pašvaldības policija vai Valsts policija, bet administratīvā pārkāpuma lietu izskata pašvaldības administratīvā komisija vai apakškomisija.”<sup>113</sup> Šī darba autors uzskata, ka būtu nepieciešams ļaut Valsts policijas darbiniekiem un pašvaldības policijas darbiniekiem pašiem veikt administratīvā pārkāpuma procesu, tūlītēji iegūstot nepieciešamos pierādījumus, savukārt izskatīšanas kompetenci nodot Datu valsts inspekcijai. Šāds ierosinājums autora izskatā ir loģisks un atvieglotu visus ar pierādīšanu un administratīvā pārkāpuma procesu veikšanu saistītos procesus, uzreiz pēc iespējamā pārkāpuma konstatēšanas ļaujot izdarīt nepieciešamās darbības, nevis to darot pēc tam pašai Datu valsts inspekcijai.

Šajā darbā jau tika pieminēts gadījums, kad personu sauca pie kriminālatbildības par to, ka tā cēla neslavu pret policijas darbinieku sociālajā tīklā “Facebook”. Atgriežoties pie raksta interneta vietnē “www.lvportals.lv” ir konstatējams sekojošais: “Pirmkārt, fakts, ka notikušais process bija iespējams tikai tādēļ, ka pats policijas darbinieks vēlējās un bija gatavs iesaistīties šajā procesā un LIDA sniedza visu nepieciešamo juridisko palīdzību procesa uzsākšanai, kā arī procesa laikā. Lai arī no tiesas sprieduma izriet, ka minētais ir tieši saistāms ar policijas

---

<sup>111</sup> Sagatavojis autoru kolektīvs, E. Danovska un G. Kūtra zinātniskajā redakcijā. *Administratīvo pārkāpumu tiesības. Administratīvās atbildības likuma skaidrojumi*. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2020, 637 lpp.

<sup>112</sup> Turpat

<sup>113</sup> Administratīvo sodu likums par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 96, 20.05.2020., V nodaļa, 29. panta otrā daļa.

darbinieka profesionālo darbību, respektīvi, situācija radusies saistībā ar dienesta pienākumu pildīšanu, procesam patērētais laiks nav ieskaitāms dienesta pienākumu izpildes laikā.

Tātad policijas darbinieks ir veltījis savu no dienesta pienākumu izpildes brīvo laiku tam, lai īstenotu procesu, kura mērķis ir saukt pie atbildības viņa, kā policijas darbinieka, godu un cieņu aizskārušo personu, kura to veica publiski. Vai neslavas celšana policijas darbiniekam saistībā ar to, ka viņš pildījis savus dienesta pienākumus, nav uzskatāma arī par neslavas celšanu iestādei kopumā? Ja tā ir, vai iestādei, šajā gadījumā – VP (Valsts policija) –, nevajadzētu būt procesa iniciatoram un virzītājam? [...] Runājot par gadījumiem, kad ar šādām situācijām saskaras, piemēram, policijas darbinieki, jāatceras, ka gan darba apstākļi, gan darba specifika jau ikdienā rada ievērojami paaugstinātus psihoemocionālus darba vides riskus, un šāds gadījums, kad persona publiski tiek pazemota saistībā ar to, ka pilda savus dienesta pienākumus, var kalpot kā “punkts uz i” un radīt neprognozējamās sekas.”<sup>114</sup> Šajā citātā ir samērā detalizēti un skaidri iezīmētas problēmas – Valsts policijas darbinieku neatbalsta iestāde, kurā viņš pilda dienesta pienākumus, tiek veltīts brīvais laiks un pūles, lai risinātu jautājumus, kuri ir saistīti ar dienesta pienākumu pildīšanu. Tiek norādīts arī uz to, ka policijas darbinieku darba apstākļi un specifika jau ikdienā rada paaugstinātu spriedzi, bet publiski pazemojumi var radīt neprognozējamās sekas. Šajā darbā autors jau pieminēja to, ka Valsts policijas darbinieku skaidrošana personām par visiem normatīvajiem aktiem personu datu aizsardzībā, paralēli veicot savus ikdienas pienākumus, var radīt paaugstinātu spriedzi.

Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likuma 26. panta pirmā daļa nosaka: “(1) Dienesta pienākumu izpildes laiks šā likuma izpratnē ir laikposms, kura ietvaros amatpersona pilda dienesta pienākumus vai atrodas Iestādes rīcībā tās noteiktajā dienesta pienākumu izpildes vietā.”<sup>115</sup> Ņemot vērā arī iepriekšējā atkāpē minēto, secināms, ka policijas darbiniekam nodarītais kaitējums, pildot viņam uzliktos pienākumus, ir saistīts ar dienesta pienākumu pildīšanu un jautājumus par tiesību aizsardzību arī būtu jārisina saistībā ar dienestu, bet nav tādas normas, kura to noteiktu. Līdz ar to šī darba autors uzskata, ka būtu nepieciešama tāda tiesību norma, kas iesaistītu iestādi, kurā policijas darbinieks veic dienesta pienākumus, arī tiesību aizsardzībā, piemēram, iekļaujot laiku, kuru policijas darbinieks velta tiesību aizsardzībai, dienesta pienākumu izpildes laikā. Lai gan bakalaura darbā nav analizēti citi veidi kā iestāde var palīdzēt policijas darbiniekam, iesakot grozījumus tiesiskajā regulējumā, var

---

<sup>114</sup> *Latvijas Iekšlietu darbinieku arodbiedrība*. Policijas darbinieku tiesiskā aizsardzība pret goda un cieņas aizskārumu pašu rokās. 2021. Pieejams: <https://lvportals.lv/viedokli/336338-policijas-darbinieku-tiesiska-aizsardziba-pret-goda-un-cienas-aizskarumu-pasu-rokas-2021> [sk. 19.11.2023.]

<sup>115</sup> Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likums: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 101, 30.06.2006., 26. panta pirmā daļa.

norādīt vispārīgo pienākumu atbalstīt policijas darbinieku viņa tiesību aizsardzībā, jo tiesību pārkāpumi notiek, vērsoties pret policijas darbinieku kā amatpersonu, nevis privātpersonu.

2020. gada 2. jūnija Ministru kabineta noteikumu Nr. 346 "Noteikumi par pamatprasībām pašvaldības policijas darbinieka formas tērpam" 2.2. apakšpunkts nosaka:

"2.2. uz formas tērpa labi redzamā vietā ir izvietotas šādas atšķirības zīmes:

2.2.1. uzraksts "PAŠVALDĪBAS POLICIJA";

2.2.2. emblēma ar attiecīgās pašvaldības ģerboni vai nosaukumu;

2.2.3. uzšuve vai piespraude ar darbinieka vārda pirmo burtu un uzvārdu vai darbinieka identificēšanas numuru;

2.2.4. uzpleči vai izšuvumi ar darbinieka amata pakāpi, ja tādi ir paredzēti." Šie noteikumi atļauj pašvaldības policijai izvēlēties vai uz formas tērpa ir policijas darbinieka vārda pirmais burts vai arī darbinieka identificēšanas numurs.<sup>116</sup> Noteikumi izdoti samērā nesen – 2020. gadā, kad iesākās infekcijas "Covid-19" izplatīšanās un tam sekoja stingri tiesību ierobežojumi. Izlasot noteikumu anotāciju uzreiz ir skaidrs kāpēc ir atļauts arī identificēšanas numurs, proti: "Attiecībā uz darbinieka identifikācijas zīmēm norādāms, ka, ņemot vērā Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasības kopsakarā ar Latvijas Republikas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2019. gada 19. marta spriedumu lietā Nr. A420502213, SKA-6/2019, ka arī izvērtējot Eiropas policijas darbinieku praksi šajā jomā, un to, ka arvien biežāk tiek konstatēti gadījumi, ka darbiniekam, pildot dienesta pienākumus izsaukumā vai notikumu vietā, vēlāk jāsastopas ar iepriekšējo konfliktu iesaistīto pušu dažāda veida draudiem, agresiju un aizvainojošā rakstura vēstulēm, projektā paredzētas tiesības uz formas tērpa izvietot ne tikai uzšuvi vai piespraudi ar darbinieka vārda pirmo burtu un uzvārdu, bet gan arī izveidoto darbinieka identificēšanas numuru."<sup>117</sup> Savukārt Noteikumu par Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm formas tērpa un atšķirības zīmju aprakstu 4. pielikuma 1. punkts nosaka: "1. Personas identifikācijas zīme – tumši zilas krāsas vai augstas redzamības dzeltenas krāsas auduma lente, uz kuras simetriski vidū izvietots amatpersonas vārda pirmais burts un uzvārds sudraba krāsā (1. un 2. attēls)."<sup>118</sup> Secināms, ka Valsts policijai un pašvaldības policijai pastāv atšķirīgi formas tērpu noteikumi līdzīgā jautājumā. Proti, pieņemot noteikumus par pašvaldības policijas darbinieku

<sup>116</sup> *Noteikumi par pamatprasībām pašvaldības policijas darbinieka formas tērpam*: Ministru kabineta 02.06.2020. noteikumi Nr. 346. Latvijas Vēstnesis Nr. 109, 08.06.2020., 2.2. apakšpunkts.

<sup>117</sup> Ģirģens, S. Ministru kabineta noteikumu projekta "Noteikumi par pašvaldības policijas darbinieka formas tērpa pamatprasībām" sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija). Pieejams: [https://likumi.lv/wwraksti/ANOTACIJAS/TAP/2018\\_09/TMANOT\\_100818\\_DOK.1651.DOCX](https://likumi.lv/wwraksti/ANOTACIJAS/TAP/2018_09/TMANOT_100818_DOK.1651.DOCX) [sk. 01.12.2023.]

<sup>118</sup> *Noteikumi par Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm formas tērpa un atšķirības zīmju aprakstu*: Ministru kabineta 01.10.2019. noteikumi Nr. 464. Latvijas Vēstnesis Nr. 204, 08.10.2019., 4. pielikuma 1. punkts.

formas tērpu, ir atļauts vārda pirmā burta un uzvārda vietā lietot identificēšanas numuru, savukārt Valsts policijai tas nav atļauts. Jau šī bakalaura darba ievadā autors analizēja rakstu ziņu portālā, kur Rīgas pašvaldības policijas darbinieki sāka lietot tieši identificēšanas numurus, jo pastāvēja draudi. Papētot likumu “Par policiju”<sup>119</sup> un citus normatīvos aktus, kuri nosaka policijas darbinieku kompetenci attiecīgos jautājumos, ir secināms, ka pašvaldības policija veic tādas pašas funkcijas kā Valsts policija, tajās funkcijās ir atšķirības, bet daudzas no tām ir identiskas. Lai gan šī darba autors nekonstatēja informāciju par to, ka Valsts policijas amatpersonu vārda pirmais burts un uzvārds tiek piefiksēts un vēlāk tiek izteikti draudi, taču tas ir pašsaprotami, ņemot vērā to, ka ļoti daudzas funkcijas pārklājās ar pašvaldības policijas funkcijām. Līdz ar to, nepieciešami tādi grozījumi tiesību normā, kuri paredzētu to, ka Valsts policijas darbinieki vārda pirmā burta un uzvārda vietā var lietot identificēšanas numuru.

---

<sup>119</sup> Par policiju: LV likums. Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs Nr. 31/32, 15.08.1991.

## Nobeigums

Bakalaura darba autors uzskata, ka izvirzītais mērķis ir sasniegts, tiesiskais regulējums ir izziņots un izanalizēts, tika konstatētas nepilnības tiesiskajā regulējuma un sniegti priekšlikumi tiesiskā regulējuma grozīšanai. Lai nodrošinātu, ka valsts izpilda savu pienākumu policijas darbinieku aizsardzībā, nepieciešams ieviest bakalaura darba autora piedāvātos grozījumus tiesiskajā regulējumā.

### **Secinājumi:**

1. Pārsvārā datu apstrāde ir noregulēta Vispārīgajā datu aizsardzības regulā, to jāpapildina ar skaidrojumiem, institūciju lēmumiem un tiesu spriedumiem.
2. Policijas darbinieka datus iespējams aizsargāt ar anonimizācijas palīdzību – padarīt attēlu miglainu, izmainīt balsi, u.c. Anonimizēti dati nav atzīstami par personu datu apstrādi.
3. Personas datu aizsardzība ir saistīta ar tiesībām uz privātās dzīves neaizskaramību. Pamattiesības ir jāsaskaņo, rodot taisnīgu līdzsvaru.
4. Globalizācija paver plašas iespējas, taču ir grūtāk kontrolēt un nodrošināt personu aizsardzību.
5. Piekrišanas datu apstrādei jēdzienam ir veltīts daudz skaidrojumu, lai personas ar viltu nenorādītu, ka tika saņemta piekrišana kādā tās veidā.
6. Personas datu apstrādes pārkāpumā nepieciešama tūlītēja rīcība, jo tās neesamība var nodarīt lielu kaitējumu.
7. Personas datu automatizētā apstrāde ir arī tas, kas ir publicēts internetā.
8. Nav tāda tiesiskā regulējuma, kas regulētu tieši un tikai policijas darbinieku personas datu aizsardzību, jārīkojas saskaņā ar vienotu kārtību.
9. Sociālajā tīklā "TikTok" nav nepieciešami lieli resursi, lai saturs kļūtu populārs, nevar tieši vērsties pie pārziņa un apstrādātājs pats vērtē kas ir nelikumīga personas datu apstrāde.
10. Par nelikumīgu datu apstrādi var iestāties arī kriminālatbildība, pastāvot noteiktiem kritērijiem - būtisks kaitējums, mantkārība vai šantāža, vardarbība, draudi, ļaunprātīga uzticēšanās vai viltus.
11. Tiesiskais regulējums personu datu aizsardzībā ir ļoti plašs un vispārīgs, ievērojot tiesiskās noteiktības principu, jāievieš skaidrākas un precīzākas tiesību normas.
12. Pēc analogijas ar kriminālatbildību par nelikumīgu datu apstrādi var ieviest arī administratīvo sodu.
13. Valsts policijas darbiniekus neatbalsta iestāde, kurā tie pilda dienesta pienākumus, ir jāvelta savu brīvo laiku un pūles, lai aizstāvētu tiesības tādos gadījumos, kad pret policijas darbinieku vēršas kā pret valsts varas jeb arī iestādes pārstāvi.

14. Pašvaldības policijai uz formas tērpa atļauts lietot identificēšanas numuru, bet Valsts policijai nē, lai gan pienākumi un apdraudējums ir līdzīgi.

#### **Priekšlikumi:**

1. Nepieciešams grozīt 2019. gada 1. oktobra Ministru kabineta noteikumu Nr. 464 "Noteikumi par Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm formas tērpa un atšķirības zīmju aprakstu" 4. pielikuma 1. punktu, starp vārdiem "uzvārds" un "sudraba" papildinot teikumu ar frāzi: "vai amatpersonas identificēšanas numurs", tādā veidā izsakot šo punktu šādā redakcijā: "*1. Personas identifikācijas zīme – tumši zilas krāsas vai augstas redzamības dzeltenas krāsas auduma lente, uz kuras simetriski vidū izvietots amatpersonas vārda pirmais burts un uzvārds vai amatpersonas identificēšanas numurs sudraba krāsā (1. un 2. attēls).*" Tādā veidā tiktu saskaņotas pašvaldības policijas tiesības ar Valsts policijas tiesībām un novērsta nevienlīdzīga tiesību piemērošana līdzīgos gadījumos.

2. Nepieciešams papildināt likuma "Par policiju" 22. pantu ar ceturto daļu šādā redakcijā "*Policijas darbiniekam, pildot viņam uzliktos pienākumus, ir tiesības uz personas datu aizsardzību saskaņā ar normatīvajiem aktiem personu datu aizsardzības jomā. Policijas darbinieks ir tiesīgs iebilst viņa personas datu apstrādei un personai, kura apstrādā policijas darbinieka datus, ir jānorāda pamatojumu un likumīgu pamatu datu apstrādei.*" Tādā veidā tiktu nostiprināts Latvijas Republikas Senāta Administratīvo lietu departamenta spriedumā noteiktais, ka arī policijas darbiniekam ir tiesības uz datu aizsardzību. Tiktu īstenots tiesiskās noteiktības princips, kurš policijas darbiniekam ļautu fiziskajām personām uzreiz skaidri norādīt uz vienu tiesību normu, neiedziļinoties plašo normatīvo aktu interpretācijā un judikatūrā.

3. Nepieciešams papildināt Administratīvo sodu likumu par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā ar vēl vienu pantu šādā redakcijā:

***"4.<sup>1</sup> pants. Nelikumīgas darbības ar policijas darbinieka datiem.***

***Par nelikumīgām darbībām ar policijas darbinieka datiem piemēro brīdinājumu vai naudas sodu fiziskajai personai līdz simt četrdesmit naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no četrpadsmit līdz divtūkstoš astoņsimt naudas soda vienībām.***", savukārt šī paša likuma

29. panta septīto daļu izteikt šādā redakcijā: "*Administratīvā pārkāpuma procesu par šā likuma 4.<sup>1</sup> minēto pārkāpumu līdz administratīvā pārkāpuma izskatīšanai veic Valsts policija vai pašvaldības policija, bet administratīvo pārkāpumu izskata Datu valsts inspekcija.*", attiecīgi tagadējo panta septīto daļu nosaucot par astoto daļu, astoto daļu nosaucot par devīto daļu, devīto daļu nosaucot par desmito daļu un desmito daļu nosaucot par vienpadsmito daļu. Tādā veidā tiktu panākts, ka policijas darbinieks, konstatējot, ka viņa personas dati iespējams

tiek nelikumīgi apstrādāti, varētu uzsākt administratīvā pārkāpuma procesu (līdzīgi kā ir ar likumīgo prasību nepildīšanu, u.c.), veikt tūlītējas nepieciešamās procesuālās darbības un jautājumu par soda izlemšanu nodot izskatīšanai Datu valsts inspekcijai, kura varētu izanalizēt pārkāpuma esamību un soda apmēru. Ieviešot administratīvo atbildību, valsts pildītu savu pienākumu aizsargāt policijas darbinieku un būtu vieglāk iegūt pierādījumus un ātri pabeigt lietu, jo policijas darbinieks izdarītu visas sākotnējās darbības.

4. Nepieciešami grozījumi likuma “Par policiju” 22. pantā, papildinot to ar piekto daļu šādā redakcijā: ***“Ja notika policijas darbinieka, pildot viņam uzliktos pienākumus, tiesību aizskārums (tostarp datu aizsardzības pārkāpums), attiecīgajai iestādei, kurā policijas darbinieks pilda pienākumus, būtu jāiesaistās un jāpalīdz policijas darbinieka tiesību aizsardzībā. Iesaiste un palīdzība ietver laiku, ko policijas darbinieks velta tiesību aizsardzībai, ieskaitīšanai dienesta pienākumu izpildes laikā vai šo tiesību aizsardzību veikšanu laikā, kad ir paredzēts pildīt dienesta pienākumus. Pēc iespējas ir jānodrošina arī kompetento speciālistu attiecīgajā jomā iesaiste (piemēram – juristu) un cita iesaiste vai palīdzība, kuru attiecīgā iestāde var sniegt.”*** Parasti, pārkāpjot policijas darbinieka tiesības uz datu aizsardzību, personas vēršas pret policijas darbinieku kā pret amatpersonu, nevis privātpersonu, līdz ar to nav taisnīgi tas, ka tiesību aizsardzībai ir jāvelta brīvais laiks. Valstij būtu jāpilda pienākums aizsargāt policijas darbinieku.

## Izmantoto avotu un bibliogrāfijas saraksts

### Normatīvie akti

1. *Latvijas Republikas Satversme*: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr.43, 01.07.1993.
2. Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) *par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (Dokuments attiecas uz EEZ)*. Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L119/1, 04.05.2016.
3. *Līguma par Eiropas Savienības darbību konsolidētā versija*. Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis C 326/171, 26.10.2012.
4. *Par Eiropas Padomes Konvenciju par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu automātisko apstrādi*: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 59, 12.04.2001.
5. Administratīvā procesa likums: LV likums. Latvijas Vēstnesis, 164, 14.11.2001.
6. Administratīvās atbildības likums: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 225, 14.11.2018.
7. *Administratīvo sodu likums par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā*: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 96, 20.05.2020.
8. *Civillikums*: LV likums. Valdības Vēstnesis Nr. 41, 20.02.1937.
9. *Civilprocesa likums*: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 326/330, 03.11.1998.
10. *Fizisko personu datu apstrādes likums*: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 132, 04.07.2018.
11. *Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likums*: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 101, 30.06.2006.
12. *Iesniegumu likums*: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 164, 11.10.2007.
13. *Krimināllikums*: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 199/200, 08.07.1998.
14. *Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību*: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 331/332, 04.11.1998.
15. *Par policiju*: LV likums. Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs Nr. 31/32, 15.08.1991.
16. *Valsts pārvaldes iekārtas likums*: LV likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 94, 21.06.2002.
17. *Noteikumi par Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm formas tērpa un atšķirības zīmju aprakstu*: Ministru kabineta 01.10.2019. noteikumi Nr. 464. Latvijas Vēstnesis Nr. 204, 08.10.2019.

18. *Noteikumi par pamatprasībām pašvaldības policijas darbinieka formas tērpam:* Ministru kabineta 02.06.2020. noteikumi Nr. 346. Latvijas Vēstnesis Nr. 109, 08.06.2020.
19. *Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss:* LV likums. Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 51, 20.12.1984. ZAUDĒJIS SPĒKU.

### **Literatūra**

1. Krastiņš, U., Liholaja, V. *Krimināllikuma komentāri. Pirmā daļa (I-VIII<sup>2</sup> nodaļa). Trešais papildinātais izdevums.* Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2021, 363 lpp.
2. Krastiņš, U., Liholaja, V. *Krimināllikuma komentāri. Otrā daļa (IX-XVII nodaļa). Trešais papildinātais izdevums.* Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2022, 621 lpp.
3. Sagatavojis autoru kolektīvs, E. Danovska un G. Kūtra zinātniskajā redakcijā. *Administratīvo pārkāpumu tiesības. Administratīvās atbildības likuma skaidrojumi.* Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2020, 637 lpp.

### **Periodika**

1. Grabis, J., Pirta-Dreimane, R. Informācijas drošība digitalizācijas laikmetā: izaicinājumi un risinājumi// *Jurista Vārds* Nr. 40 (1150), 06.10.2020.
2. Matvejevs, A. Public security and preventive measures in police law. 2017. *Administrative and Criminal Justice*, 2(79), 4-9.
3. Pleps, J., Priekulis, J., Strupišs, A., Lībiņa-Egnere, I., Šķiņķis, M., Jansons, J., Birģelis, M, Latvijas Republikas prokuratūra. Vai ir jāievēro tiesību normas, kurām persona nepiekrīt// *Jurista Vārds* Nr. 45 (1155), 10.11.2020.
4. Smiltēna, A. Svarīgākie administratīvās atbildības reformas elementi// *Jurista Vārds* Nr. NR. 50/51/52 (1108/1109/1110), 17.12.2019.

### **Elektroniskie resursi**

1. Brikmane, E. Personas datu apstrādes principi. Vispārīgā datu aizsardzības regula III. 2018. Pieejams: <https://lvportals.lv/skaidrojumi/295244-personas-datu-apstrades-principi-vispariga-datu-aizsardzibas-regula-iii-2018> [sk. 22.11.2023.]
2. Brikmane, E. Piekrišana datu apstrādei. Vispārīgā datu aizsardzības regula IV. 2018. Pieejams: <https://lvportals.lv/skaidrojumi/295548-piekrisana-datu-apstradei-vispariga-datu-aizsardzibas-regula-iv-2018> [sk. 21.11.2023.]
3. *Cilvēktiesību gids.* Dati un privātums. 2019. Pieejams: <https://www.cilvektiesibugids.lv/lv/temas/dati-privatums/kas-ir-datu-aizsardziba/privata-dzive-un-datu-aizsardziba> [sk. 21.11.2023.]

4. *Cilvēktiesību gids*. Tiesības uz veselīgiem darba apstākļiem 2023. Pieejams: <https://www.cilvektiesibugids.lv/lv/temas/veseliba/tiesibas-uz-veselibu/tiesibas-uz-veselibu-un-citas-cilvektiesibas/tiesibas-uz-veselīgiem-darba-apstakliem> [sk. 30.11.2023.]
5. *Datu valsts inspekcija*. Datu subjekta tiesības. 2020. Pieejams: <https://www.dvi.gov.lv/lv/datu-subjekta-tiesibas> [sk. 19.11.2023.]
6. *Datu valsts inspekcija*. Datu subjekta tiesības. 2020. Pieejams: <https://www.dvi.gov.lv/lv/datu-subjekta-tiesibas> [sk. 23.11.2023.]
7. *Datu valsts inspekcija*. Kampana "Dati ir vērtība - sargā tos!". 2023. Pieejams: <https://www.dvi.gov.lv/lv/kampana-dati-ir-vertiba-sarga-tos> [sk. 01.12.2023.]
8. *Datu valsts inspekcija*. Normatīvie akti. 2020. Pieejams: <https://www.dvi.gov.lv/lv/normativie-akti> [sk. 23.11.2023.]
9. *Delfi*. Draudu dēļ uz RPP formām uzvārdu aizstāj ar identifikācijas numuru. 2021. Pieejams: <https://www.delfi.lv/193/politics/53694843/draudu-del-uz-rpp-formam-uzvardu-aizstaj-ar-identifikācijas-numuru> [sk. 19.11.2023.]
10. *Eiropas Komisija*. Kas ir personas dati? Pieejams: [https://commission.europa.eu/law/law-topic/data-protection/reform/what-personal-data\\_lv](https://commission.europa.eu/law/law-topic/data-protection/reform/what-personal-data_lv) [sk. 21.11.2023.]
11. Ģirģens, S. Ministru kabineta noteikumu projekta "Noteikumi par pašvaldības policijas darbinieka formas tērpa pamatprasībām" sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija). Pieejams: [https://likumi.lv/wwraksti/ANOTACIJAS/TAP/2018\\_09/TMANOT\\_100818\\_DOK.1651.DOCX](https://likumi.lv/wwraksti/ANOTACIJAS/TAP/2018_09/TMANOT_100818_DOK.1651.DOCX) [sk. 01.12.2023.]
12. YouTube datu asprādes noteikumi. 2020. Pieejams: [https://www.youtube.com/t/terms\\_dataprocessing](https://www.youtube.com/t/terms_dataprocessing) [sk. 21.11.2023.]
13. Jeremejevs, V. Беспредел выселение дети latvija латвия latvijasziņas valdība latvijasziņas новости. 2023. Pieejams: <https://www.tiktok.com/@valentinsjeremejevs/video/7289745508778724641> [sk. 23.11.2023.]
14. Krastiņš, M. Saskaņā ar Saeimas Kārtības ruļļa 39.pantu Valsts pārvaldes un pašvaldības komisija nolēma ierosināt turpināt izskatīt 9.Saeimā šādus likumprojektus: likumprojektu "Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums" (8.Saeimas reģ.nr.1792); likumprojektu "Priekšlikumu un sūdzību likums" (8.Saeimas reģ.nr.1830). 2006. Pieejams: <https://titania.saeima.lv/LIVS/SaeimaLIVS.nsf/0/45393F586568EA4BC225722F0046620D?OpenDocument> [sk. 29.11.2023.]

15. Kronberga, I. Likumpārkāpumu prevencija jeb neiespējamā misija (I). 2011. Pieejams: <https://lvportals.lv/norises/240579-likumparkapumu-prevencija-jeb-neiespejama-misija-i-2011> [sk. 01.12.2023.]
16. Krūzkopa, S. Juristam tas ir būtiski – iemācīties kritiski domāt. 2018. Pieejams: <https://lvportals.lv/viedokli/299293-juristam-tas-ir-butiski-iemacities-kritiski-domat-2018> [sk. 30.11.2023.]
17. *Latvijas Iekšlietu darbinieku arodbiedrība*. Policijas darbinieku tiesiskā aizsardzība pret goda un cieņas aizskārumu pašu rokās. 2021. Pieejams: <https://lvportals.lv/viedokli/336338-policijas-darbinieku-tiesiska-aizsardziba-pret-goda-un-cienas-aizskarumu-pasu-rokas-2021> [sk. 19.11.2023.]
18. Liepiņš, M. Personas datu dzēšana un anonimizācija. 2018. Pieejams: [https://www.lps.lv/uploads/docs\\_module/Matiss\\_Liepins.pdf](https://www.lps.lv/uploads/docs_module/Matiss_Liepins.pdf) [sk. 21.11.2023.]
19. Olsen, A.W. Valstij ir jādomā par cilvēktiesību piepildīšanu, tai skaitā par tiesībām vērsties tiesā. 2022. Pieejams: <https://juristavards-lv.db.rsu.lv/zinas/282495-valstij-ir-jadoma-par-cilvektiesibu-piepildisanu-tai-skaita-par-tiesibam-versties-tiesa/> [sk. 21.11.2023.]
20. Petrauska, U. Ko noteic jaunais Fizisko personu datu apstrādes likums. 2018. Pieejams: [https://kpmglaw.lv/ko\\_noteic\\_fizisko\\_personu\\_datu\\_apstrades\\_likums](https://kpmglaw.lv/ko_noteic_fizisko_personu_datu_apstrades_likums) [sk. 23.11.2023.]
21. Sazonova, I. TikTok ēra: sociālo mediju karaļa globālā ietekme. Pieejams: <https://www.lasap.lv/post/tiktok-era-socialo-mediju-karala-globala-ietekme> [sk. 28.11.2023.]
22. *Tiesībsargs*. Datu regula. Pieejams: <https://www.tiesibsargs.lv/datu-regula/> [sk. 24.11.2023.]
23. TikTok. Privacy Policy. 2023. Pieejams: <https://www.tiktok.com/legal/page/eea/privacy-policy/ne> [sk. 24.11.2023.]

## **Tiesu prakse**

1. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 15.05.2012. spriedums lietā Nr. SKA-410/2012 *Morālā kaitējuma atlīdzināšanas priekšnoteikumi*. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/downloadlawfile/4561> [sk. 29.11.2023.]
2. Eiropas Savienības tiesas 06.11.2003. spriedums lietā C-101/01 par lūgumu, ko Tiesai atbilstoši EKL 23. pantam iesniedza Gōta hovrätt (Zviedrija) nolūkā saņemt, ko iztiesā šī tiesa, pret Bodil Lindqvist, prejudiciālu nolēmumu par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīvu 95/46/EK par personu

aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV L281, 31. lpp.). Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:62001CJ0101> [sk. 23.11.2023.]

3. Eiropas Savienības Tiesas 14.02.2019. spriedums lietā C-345/17 par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko Augstākā tiesa (Latvija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2017. gada 1. jūnijā un kas Tiesā reģistrēts 2017. gada 12. jūnijā, tiesvedībā, ko ierosinājis Sergejs Buivids, piedaloties Datu valsts inspekcijai. Pieejams: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=210766&pageIndex=0&doclang=LV&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1827611> [sk. 21.11.2023.]
4. Administratīvās apgabaltiesas 20.05.2023. spriedums lietā Nr. A420234319. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/nolemumi/pdf/507128.pdf> [sk. 29.11.2023.]
5. Latvijas Republikas Senāta Administratīvo lietu departamenta 19.03.2019. spriedums lietā Nr. SKA-6/2019 *Policijas darbinieku dienesta telpās uzņemta attēla publiskošana neierobežotam personu lokam ir pieļaujama sabiedrības interesēs*. Pieejams: [https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs?nr=&date\\_from=&date\\_to=&case\\_nr=&ekli\\_nr=&dep=&ruling=&name=policijas+darbinieku+&only\\_thesis=-1&only\\_thesis=1&search\\_phrase=-1&search\\_phrase=1&search\\_active=1](https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs?nr=&date_from=&date_to=&case_nr=&ekli_nr=&dep=&ruling=&name=policijas+darbinieku+&only_thesis=-1&only_thesis=1&search_phrase=-1&search_phrase=1&search_active=1) [sk. 19.11.2023.]

## **Galvojums**

Ar parakstu es apliecinu, ka bakalaura darbs ir izstrādāts patstāvīgi, par izmantotajiem informācijas avotiem, materiāliem un datiem ir dotas atsauces. Šis darbs nekādā veidā nekad nav ticis iesniegts nevienai citai komisijai un nekad nav publicēts.

Piekrītu, ka iesniegtais darbs tiks pakļauts tekstuālajam salīdzinājumam ar Turnitin.com un Latvijas „Vienoto datorizēto plagiātisma kontroles sistēmu”, lai pārbaudītu, vai iesniegtais darbs nav plagiāts.

2023. gada 09. decembrī

## **DARBA VADĪTĀJA KOMENTĀRS PAR VIRZĪŠANU UZ PRIEKŠAIZSTĀVĒŠANU**

Citāts no 09.12.2023. saņemtā e-pasta (eriks.trels@gmail.com):

“Darbu var nodot RSU.

Ar cieņu,

Dr. iur. Ēriks Treļs

Valsts policijas koledžas docents

Rīgas Stradiņa universitātes

Juridiskās fakultātes vecākais pasniedzējs”